

Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe 2023

Collegebesluit 2023 zaaknummer: 766969

HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE EPE

Overwegende dat het gewenst is dat de gemeente beleidsregels vaststelt ter uitvoering van de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe.

Gelet op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 en Jeugdwet en de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe.

B E S L U I T

vast te stellen de **Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe 2023**.

Deel A: Beschrijving algemeen

Hoofdstuk 1 Inleiding

De beleidsregels in dit document zijn een uitwerking van de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp Gemeente Epe (hierna te noemen verordening).

De beleidsregels geven een toelichting op en een instructie voor de uitvoering van het beleid in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning 2015 (hierna te noemen Wmo) en de Jeugdwet. In de beleidsregels verduidelijkt het college van burgemeester en wethouders hoe in een concreet geval met een bevoegdheid wordt omgegaan. Denk bijvoorbeeld aan een bepaling in de verordening waarin wordt gezegd dat burgemeester en wethouders iets 'kan' doen. Burgemeester en wethouders kunnen dan in de beleidsregels aangeven wanneer dit wel of niet gebeurt. In de beleidsregels kunnen ook begrippen uit de verordening worden uitgelegd.

De beleidsregels ontleen hun status aan artikel 4:81 lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht: "Een bestuursorgaan kan beleidsregels vaststellen met betrekking tot een hem toekomende of onder zijn verantwoordelijkheid uitgeoefende, dan wel door hem gedelegeerde bevoegdheid". Als beleidsregels zijn vastgesteld, kan daar in beschikkingen naar worden verwezen.

De Wmo en de Jeugdwet leggen de nadruk op de eigen kracht, zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Mensen komen zelf tot oplossingen op basis waarvan wordt bepaald op welke punten aanvullend een individuele maatwerkvoorziening nodig is.

Waar een inwoner niet meer in staat is om zelf of samen met het sociale netwerk te voorzien in zijn of haar zelfredzaamheid en participatie, kan hij of zij een beroep doen op een individuele maatwerkvoorziening uit de Wmo of Jeugdwet. Hierbij wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden van de cliënt, de mogelijkheden van het netwerk rond de cliënt of om een vrijwilliger in te zetten, de beschikbaarheid van algemene voorzieningen zoals het consultatiebureau, was- en strijkservice, klussendienst of van (andere) algemene of overige voorzieningen die het college ter beschikking stelt. Dit gebeurt tijdens een gesprek dat thuis of telefonisch kan plaatsvinden.

De basisgedachte van de Wmo en de Jeugdwet is de verantwoordelijkheid nemen voor je eigen leven, wat betekent dat iedere inwoner ervoor moet zorgen dat hij voldoende is verzekerd. Tevens zou een inwoner daar waar mogelijk rekenschap geven van en anticiperen op wat vaak inherent is aan nieuwe levensfasen. Bij iedere levensfase horen bijvoorbeeld andere wensen ten aanzien van de toegankelijkheid van de woning, de grootte van de woning, de bereikbaarheid van winkels en voorzieningen. Een inwoner kan hierop anticiperen door tijdig maatregelen te nemen om voorbereid te zijn op een nieuwe levensfase. Ook zou hij bereid moeten zijn om zelf te investeren in bepaalde hulpmiddelen die hij kan kopen in een gewone winkel of bijvoorbeeld een thuiszorgwinkel, zoals een sta-op stoel, een wandelstok of een rollator. Dit zijn hulpmiddelen die de Rijksoverheid in het verleden bewust uit het hulpmiddelenpakket van de Zorgverzekeringswet heeft gehaald, omdat zij betaalbaar zijn, veel gebruikt worden of passen binnen een bepaalde levensfase, net als een kinderwagen. Feitelijk hebben deze hulpmiddelen hiermee een algemeen gebruikelijk karakter gekregen.

Daarnaast hebben gemeenten wettelijke taken op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Aan de hand van de 5 stappen van de meldcode bepalen professionals of ze een melding over vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling moeten doen bij de regionale organisatie Veilig Thuis (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>).

Hoofdstuk 2 Begripsbepaling

Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Wmo, Jeugdwet, de verordening en de Algemene Wet Bestuursrecht.

Hoofdstuk 3 Cliëntondersteuning en vertrouwenspersoon

Algemeen

1. De gemeente wijst alle cliënten en hun mantelzorger(s) die een melding van een hulpvraag doen op de mogelijkheid om gebruik te maken van gratis onafhankelijke cliëntondersteuning. Deze functie wordt door de gemeente ingekocht bij een professionele organisatie.
2. Cliëntondersteuning is erop gericht om cliënten te ondersteunen bij het formuleren en beantwoorden van hun ondersteuningsvraag. Cliëntondersteuning is:
 - a. onafhankelijk; de cliëntondersteuner handelt vanuit het belang van de cliënt;
 - b. een algemene, vrij toegankelijke voorziening;
 - c. voor iedereen kosteloos beschikbaar;
 - d. gericht op de toegang tot ondersteuning in het sociaal domein en/of ondersteunend aan mensen die al van bepaalde voorzieningen gebruik maken.
3. Iedere cliënt kan gebruik maken van onafhankelijke cliëntondersteuning. Ook kan een consulent van de gemeente cliëntondersteuning adviseren aan een cliënt.

Specifiek jeugd

4. Voor jeugdigen en/of hun ouders is er ook de mogelijkheid om gebruik te maken van een onafhankelijke vertrouwenspersoon. Het AKJ (Advies- en Klachtenbureau Jeugdzorg) voert in opdracht van het ministerie van VWS, het onafhankelijk vertrouwenswerk voor de Jeugdwet uit. De vertrouwenspersoon wordt meestal pas benaderd als er al hulp is en daar vragen, problemen of klachten over ontstaan. De vertrouwenspersoon ondersteunt een cliënt bij het bespreekbaar maken van vragen, problemen of klachten en daarover helderheid te krijgen. Als dit is opgelost, dan stopt ook de ondersteuning van de vertrouwenspersoon.

Hoofdstuk 4 Gebruikelijke hulp

1. Gebruikelijke hulp is de normale, dagelijkse hulp die partners, ouders, inwonende jeugdigen of andere huisgenoten geacht worden elkaar onderling te bieden. Voor jeugdigen geldt dat ouders/wettelijk vertegenwoordigers geacht worden de tot hun gezin behorende jeugdigen te verzorgen, op te voeden, te stimuleren en toezicht aan hen te bieden.
2. Er is sprake van meer dan gebruikelijke hulp, als de voor de jeugdige noodzakelijke zorg meer is dan de noodzakelijke zorg die een jeugdige van dezelfde leeftijd zonder beperking redelijkerwijs nodig heeft, voor wat betreft aard, frequentie en benodigde tijd. Hierbij wordt aangesloten bij de Richtlijn gebruikelijke zorg in de Beleidsregels indicatiestelling Wlz (<https://wetten.overheid.nl/BW-BR0047580/2023-01-01>).
3. Als uit onderzoek van het college blijkt dat de ouder overbelast is of dreigt te raken, wordt van hen tijdelijk geen (boven)gebruikelijke hulp verwacht voor wat betreft de te bieden Jeugdhulp, tot dat deze (dreigende) overbelasting is opgeheven, met dien verstande dat:
 - a. de (dreigende) overbelasting dient te worden opgeheven door de noodzakelijke hulp als bedoeld in het voorgaande lid (artikel 4 lid 2 van de beleidsregels) aan de jeugdige tijdelijk te laten uitvoeren door ondersteuning vanuit het sociale netwerk, een jeugdhulpaanbieder of andere zorgaanbieder (Wmo);
 - b. de (dreigende) overbelasting wordt veroorzaakt door het uitvoeren van maatschappelijke activiteiten buiten de gebruikelijke zorg, al dan niet in combinatie met een fulltime school- of werkweek. Het leveren van gebruikelijke hulp gaat voor op het uitvoeren van maatschappelijke activiteiten.

Hoofdstuk 5 Meer dan gebruikelijke hulp

1. Bij iedere individuele maatwerkvoorziening wordt op basis van artikel 2.6 van de verordening gemotiveerd vastgesteld in het gespreksverslag zoals bedoeld in artikel 2.5 van de Verordening of er sprake is van meer dan gebruikelijke zorg.
2. Er is geen sprake van meer dan gebruikelijke hulp bij niet-chronische situaties. Bij niet-chronische situaties gaat het om kortdurende hulp waarbij er uitzicht is op herstel van de situatie van de

jeugdige en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de jeugdige. Het gaat hierbij over het algemeen over een periode van maximaal drie maanden.

3. Er is wel sprake van meer dan gebruikelijke hulp bij chronische situaties. Bij chronische situaties gaat het om langdurige hulp waarbij naar verwachting de zorg langer dan drie maanden nodig zal zijn.
4. De invulling van gebruikelijke hulp in kortdurende en langdurige situaties is opgenomen in de bijgevoegde richtlijn Gebruikelijke Hulp in bijlage 2.

Hoofdstuk 6 Mantelzorg

1. Mantelzorgers dragen vaak in belangrijke mate bij aan de zelfredzaamheid en participatie van inwoners en aan de mate waarin hun naasten nog in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. De mantelzorger is vertrouwd voor de cliënt die ondersteuning behoeft.
2. Een groot risico is dat mantelzorgers worden overbelast. Om dat te voorkomen kan ondersteuning aan de mantelzorger worden geboden. Bijvoorbeeld door het Steunpunt Mantelzorg, door de cliënt voor één of meer dagdelen per week naar de dagbesteding te laten gaan, zodat de mantelzorger even iets voor zichzelf kan doen. Ook respijtzorg is mogelijk, bijvoorbeeld als de mantelzorger op vakantie gaat. In dat geval kan de mantelzorg tijdelijk worden overgenomen door bijvoorbeeld een formele of informele hulpverlener of anders een vrijwilliger.
3. Onder voorwaarden kan een cliënt ook één of meer etmalen per week worden opgenomen in een instelling. De belangrijkste voorwaarde daarbij is dat de cliënt 's nachts toezicht nodig heeft en niet alleen gelaten kan worden. In dat geval kan het overigens ook zo zijn dat de cliënt in aanmerking komt voor de Wet langdurige zorg (Wlz).
4. De gemeente heeft oog voor de inzet van mantelzorgers. De inzet van mantelzorgers verdient steun en waardering.

Hoofdstuk 7 Persoonsgebonden budget (pgb)

Als een cliënt in aanmerking komt voor een individuele maatwerkvoorziening en deze in de vorm van een pgb wenst te ontvangen, dan geldt het volgende.

1. Een pgb is alleen mogelijk als:
 - a. naar het oordeel van het college is voldaan aan alle in artikel 2.3.6, tweede lid, van de Wmo of artikel 8.1.1 Jeugdwet genoemde voorwaarden en de weigeringsgronden van artikel 2.3.6, vijfde lid, van de Wmo of artikel 8.1.1, vierde lid van de Jeugdwet niet van toepassing zijn;
 - b. de cliënt naar het oordeel van het college in staat is de aan het pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren of hij daarvoor een vertegenwoordiger heeft die: is verbonden aan een organisatie die beschikt over het keurmerk van PerSaldo of een persoon is die niet tevens uitvoerder is van de ondersteuning die met het pgb wordt ingekocht. Tenzij dit, gezien de situatie van de cliënt, de aard van de ingekochte ondersteuning en de waarborgen waarmee een verantwoorde besteding van het pgb is omgeven, naar het oordeel van het college bij de betreffende vertegenwoordiger voldoende is geborgd. De taken omvatten onder andere het afsluiten van een zorgovereenkomst van de Sociale Verzekeringsbank^[1], het nakomen van werkgeversverplichtingen en het afleggen van verantwoording over de besteding van het pgb.
 - c. ouders van jeugdigen onder de 18 jaar zijn op grond van de wet in alle opzichten verantwoordelijk voor hun jeugdigen. Voor hen gelden de voorwaarden, zoals deze gelden voor iedere budgethouder.
 - d. de vertegenwoordiger helpt de budgethouder bij:
 - a. de administratie van het pgb;
 - b. het kiezen van de hulpverleners;
 - c. het nakomen van de rechten en plichten van het pgb;
 - d. het in de gaten houden van de kwaliteit van de zorg.
 - e. een vertegenwoordiger voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. zit niet in detentie;
 - b. kan aan alle pgb verplichtingen voldoen;
 - c. woont maximaal 200 kilometer bij de cliënt vandaan in Nederland;
 - d. krijgt geen vergoeding uit het pgb voor zijn taken als vertegenwoordiger;
 - e. heeft geen betalingsproblemen (zoals Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP), faillissement of uitstel van betaling);
 - f. is niet eerder vertegenwoordiger geweest, waarbij niet aan de verplichtingen is voldaan.

- f. de ondersteuning die de cliënt met het pgb wenst in te kopen naar het oordeel van het college van voldoende kwaliteit is en in voldoende mate zal bijdragen aan het bereiken van de in het ondersteuningsplan opgenomen doelstellingen;
- g. het college instemt met het persoonlijk plan dat door de cliënt is ingediend.
2. In navolging van artikel 3 lid 2 van de verordening geldt het volgende. Indien de cliënt reeds kosten gemaakt heeft en kan worden vastgesteld dat de voorziening noodzakelijk was, dan kunnen middels bankafschriften aantoonbaar gemaakte kosten en gerelateerde omschrijving worden vergoed, vanaf de meldingsdatum tot maximaal het bij beschikking toegekende bedrag voor deze voorziening (goedkoopst passend). Deze vergoeding geldt niet voor de huur van voorzieningen als men niet tijdig (12 weken voor afloop van de uitleentermijn) een melding heeft gedaan bij de gemeente.
3. In navolging van artikel 4 lid 2a van de verordening geldt het volgende. De met het pgb ingekochte formele hulp moet voldoen aan de kwaliteitseisen, zoals gesteld in de raamovereenkomst Individuele voorzieningen voor jeugdigen en maatwerkvoorzieningen voor volwassenen in het kader van de Jeugdwet, Wmo en Maatschappelijke Opvang/Beschermd wonen GGZ.
4. Het college weegt bij het beoordelen van de kwaliteit mee of de hulpverlening, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen in redelijkheid geschikt zijn voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt door middel van een persoonlijk plan en/of een programma van eisen (bij hulpmiddelen/woningaanpassingen).
5. Het college bepaalt of in verband met de kwaliteitsborging bepaalde hulp door een formele hulp moet worden geboden.
6. In navolging van artikel 4 lid 5 van de verordening geldt het volgende. Bij de beoordeling van de mogelijkheid tot het inhuren van informele hulp middels een pgb wordt het volgende afgewogen:
 - a. De cliënt moet zijn keus om een informele hulp met het pgb in te schakelen motiveren;
 - b. De informele hulp mag daarbij op geen enkele wijze druk op de cliënt hebben uitgeoefend bij zijn besluitvorming om over te gaan tot uitbetaling;
 - c. De wens en de behoefte van de cliënt om invloed uit te oefenen op de invulling en het tijdstip van de geboden informele hulp wordt meegewogen;
 - d. De informele hulp is in staat om de gevraagde hulp te bieden (mag niet te zwaar zijn).
 - e. De totale belasting van de mantelzorger, dat wil zeggen de combinatie van gebruikelijke hulp, mantelzorg en werk, acceptabel is;
 - f. Er sprake is van verlies aan inkomsten als gevolg van het verlenen van hulp aan de cliënt;
 - g. De kosten die iemand moet maken om informele hulp te verlenen en de mogelijkheid om dit zelf te kunnen bekostigen;
 - h. Betaling van vrienden, kennissen, collega's en burens is afhankelijk van de sociale relatie die de cliënt met deze mensen heeft en de mogelijkheid van de cliënt om zelf iets terug te doen voor de mantelzorger (wederkerigheid);
 - i. Het type hulp, de frequentie van de geboden hulp, de duur van de hulp (tijdelijk of langere periode) en de mate van verplichting (bij ziekte of vakantie kan de hulp wel/niet een keer worden overgeslagen) spelen een rol bij het al dan niet toekennen van een pgb;
 - j. De mogelijkheid om zorg uit handen te kunnen geven. Mogelijk is er passende zorg in natura beschikbaar.
7. Hulpverleners mogen geen taken van elkaar overnemen (uitruil), tenzij zij hierover andere afspraken met het college hebben gemaakt en deze afspraken zijn vastgelegd. Over de omvang van de inzet van deeltijdverblijf/lo-geeropvang dienen altijd afspraken te worden gemaakt.
8. De cliënt kan bij een pgb voor hulpverlening geen vrij besteedbaar bedrag opnemen.
 9. Het gebruik van de model zorgovereenkomsten van de sociale verzekeringsbank (SVB) is verplicht.
 10. Het pgb wordt uitbetaald per feitelijk geleverde uren (declaratie basis), niet zijnde maandloon.
 11. Er wordt geen feestdagenuitkering verstrekt. De feestdagenuitkering maakt integraal onderdeel uit van het uurtarief.

12. Er wordt geen aparte reiskostenvergoeding verstrekt. De reiskosten maken integraal onderdeel uit van het uurtarief.
13. Er wordt geen eenmalige uitkering verstrekt bij het beëindigen van een pgb.
14. De SVB biedt gratis ondersteuning aan cliënten met een pgb, waaronder het verzorgen van de salarisadministratie.

Hoofdstuk 8 Eigen bijdrage Wmo

In artikel 6 van de verordening zijn de kaders opgenomen bij welke voorzieningen een eigen bijdrage gevraagd wordt en de hoogte van deze bijdrage.

1. Het college kondigt schriftelijk aan bij de cliënt dat een bijdrage opgelegd wordt en, indien van toepassing, de looptijd.
2. De eigen bijdrage voor een individuele maatwerkvoorziening of een pgb wordt vastgesteld en geïnd door het CAK.
3. De eigen bijdrage kan (tijdelijk) opgeschort worden als er meer dan 2 maanden aaneengesloten geen zorg of ondersteuning is ontvangen.

Hoofdstuk 9 Bezwaar en mediation

1. Iedere belanghebbende heeft de mogelijkheid als hij het oneens is met een beschikking, in bezwaar te gaan. Met het indienen van een bezwaarschrift verzoekt de belanghebbende de gemeente om het besluit waartegen hij bezwaar maakt, te heroverwegen.
2. Bij de behandeling van het bezwaar, vindt er eerst een gesprek plaats tussen een daartoe gemandateerde vertegenwoordiger namens het college en belanghebbende of diens gemachtigde, ook wel pre-mediation genoemd.
3. Bezwaren worden behandeld conform de verordening Commissie Bezwaarschriften van de gemeente Epe.

[1] Zie www.svb.nl onder modelzorgovereenkomsten

Deel B: Uitwerking naar individuele maatwerkvoorziening

Hoofdstuk 10 Jeugdhulp

Inleiding

De Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe en deze beleidsregels geven uitvoering aan de Jeugdwet. Met de Jeugdwet is de verantwoordelijkheid van de gemeenten vanaf 2015 uitgebreid met de provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de gesloten jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-ggz), zorg voor jeugd met een licht verstandelijk beperking (jeugd-lvb), ggz in het kader van het jeugdstrafrecht (forensische zorg), jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarnaast wordt met deze wet een omslag gemaakt naar een stelsel met een voorzieningenplicht, waarvan de aard en omvang in beginsel door de gemeente worden bepaald (maatwerk). Het doel van het jeugdzorgstelsel blijft echter onverminderd overeind: jeugdigen en ouders krijgen waar nodig tijdig bij hun situatie passende hulp, met als beoogd doel ervoor te zorgen de eigen kracht van de jeugdige en het zorgend en probleemoplossend vermogen van het gezin te versterken. In de verordening en in deze beleidsregels wordt het proces van de toegang tot een individuele maatwerkvoorziening vastgelegd en verder toegelicht. Jeugdigen en ouders hebben het recht op een zorgvuldige procedure. Een dergelijke procedure die bovendien goed wordt uitgevoerd, zal tot een juist besluit moeten leiden en daarbij zorg dragen voor passende zorg en ondersteuning waar deze nodig is. De uitvoering van de Jeugdwet wordt in mandaat uitgevoerd door de deskundigen van het CJG.

Overige voorzieningen

In de samenleving zijn vele voorzieningen te vinden waar ouders en jeugdigen terecht kunnen met vragen en voor preventieve ondersteuning, vaak gekoppeld aan welzijn, onderwijs of vrije tijdsbesteding. Deze voorzieningen zijn vrij toegankelijk en dragen bij aan de eigen kracht. Preventie, informatie en advies en signalering vallen hier onder. Deze voorzieningen vallen niet onder de Jeugdwet.

Individuele maatwerkvoorzieningen

Individuele maatwerkvoorzieningen (volgens de Jeugdwet 'individuele voorzieningen') zijn beschikbaar in de vorm van (intensieve,) specialistische ondersteuning. Deze voorzieningen zijn niet vrij toegankelijk. Individuele maatwerkvoorzieningen zijn ingekocht bij de zorgaanbieders die de raamovereenkomst

'Individuele voorzieningen voor jeugdigen en maatwerkvoorzieningen voor volwassenen in het kader van de Jeugdwet, Wmo lokaal en Maatschappelijke Opvang/Beschermd Thuis GGZ " hebben ondertekend. Daarnaast worden voorzieningen voor jeugdreclassering en jeugdbescherming op Gelders niveau ingekocht, als onderdeel van de Gelderse Verbeteragenda. . De meest specialistische zorg die bijna niet voorkomt, wordt op landelijke schaal ingekocht.

Met de regionale Inkoop 2019 zijn de maatwerkvoorzieningen zoveel mogelijk integraal ingekocht (Jeugd, Wmo en Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen). Integrale producten zijn:

- Ondersteuning individueel
- Ondersteuning groep
- Wonen/verblijf

Specifieke jeugdvoorzieningen zijn:

- Behandeling; zowel individuele behandeling, groepsbehandeling als wonen/verblijf met behandeling
- Pleegzorg
- Dyslexiezorg
- Gesloten jeugdhulp
- Specialistische geestelijke gezondheidszorg; zowel diagnostiek basis en specialistische geestelijke gezondheidszorg, behandeling zeer specialistische zorgvormen als crisis.
- Activiteiten in het preventief justitieel kader en jeugdbescherming en jeugdreclassering
- Kindergeneeskunde
- Vervoer inzake jeugdhulp

(Zie <https://www.zorgregiomijov.nl/> voor het meest recente overzicht)

Individuele maatwerkvoorzieningen kunnen worden ingezet als zorg in natura en via een Pgb. Voor de regels met betrekking tot een PGB wordt verwezen naar de verordening en naar artikel 7 van deze beleidsregels.

Artikel 10.1 Vervoer Jeugdhulp

1. Als de jeugdige is aangewezen op jeugdhulp op grond van de Jeugdwet, zijn ouders in beginsel verantwoordelijk voor het vervoer van en naar de jeugdhulpaanbieder. Er kunnen omstandigheden zijn waardoor hierin door de jeugdige, zijn ouders en hun netwerk niet kan worden voorzien. De gemeente is verplicht om dan vervoer te regelen van en naar de jeugdhulpaanbieder. Dit artikel is een uitwerking van artikel 2.3 lid 2 van de Jeugdwet.

Artikel 10.2 Voorwaarden voor vervoer jeugdhulp

1. Het college kent op aanvraag een vervoersvoorziening toe als de jeugdige is aangewezen op een door het college toegekende individuele maatwerkvoorziening voor jeugdhulp bij een jeugdhulpaanbieder en sprake is van een medische noodzaak of een beperking in de zelfredzaamheid van de jeugdige die het zelfstandig reizen met het openbaar vervoer onmogelijk maakt en de jeugdige geen oplossing voor zijn hulpvraag kan vinden:
 - a. op eigen kracht of met zijn ouders of andere personen uit zijn omgeving;
 - b. door, al dan niet (gedeeltelijk), gebruik te maken van een overige of algemene voorziening, zoals bedoeld in artikel 1 van de verordening;
2. Het college kent een vervoersvoorziening toe indien de jeugdige niet in staat is zelfstandig te reizen en bij de ouders sprake is van een medische noodzaak of beperking in de zelfredzaamheid waardoor zij de jeugdige niet kunnen vervoeren of met de jeugdige meereizen.
3. Het college kent een vervoersvoorziening toe als er geen andere mogelijkheid is die de jeugdige in staat stelt de jeugdhulp te ontvangen die in de beschikking is vastgelegd.

Artikel 10.3 Aanvraag en toekenning van een vervoersvoorziening

1. De aanvraag voor een vervoersvoorziening wordt ingediend bij het college.
2. De jeugdige of zijn ouders doen een aanvraag voor een vervoersvoorziening, voordat de jeugdhulp start of voordat mogelijk aanspraak ontstaat op een vervoersvoorziening.
3. Vervoerskosten die zijn gemaakt voordat deze zijn aangevraagd, komen niet voor vergoeding door het college in aanmerking.

Artikel 10.4 Dichtstbijzijnde passende voorziening voor jeugdhulp

1. Een vervoersvoorziening wordt toegekend over de afstand tussen het hoofdverblijf van de jeugdige volgens Basis registratie personen (Brp) en de dichtstbijzijnde goedkoopst passende voorziening jeugdhulp, zoals bedoeld in artikel 2.6 van de verordening.

Artikel 10.5 Vergoeding op basis van de reiskosten van eigen vervoer

1. Het college vergoedt aan de ouders van de jeugdige, die voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 10.2 van deze beleidsregels, een vergoeding wanneer zij zelf de jeugdige vervoeren, dan wel laten vervoeren door een andere persoon uit het netwerk, naar de jeugdhulpaanbieder van een bedrag per kilometer van ten hoogste € 0,38. De vergoeding bedraagt normaliter € 0,19 per kilometer. Gaat de ouder tussendoor terug naar huis dan wordt maximaal € 0,38 vergoed per kilometer dat de jeugdige meereist (de vergoeding komt ook dan dus uit op € 0,19 per kilometer).
2. De te vergoeden kilometers worden berekend op basis van de kortste route via de ANWB routeplanner.

Artikel 10.6 Vergoeding van de reiskosten van openbaar vervoer

1. Het college verstrekt aan de ouders van de jeugdige, die voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 10.2 van deze beleidsregels, een vergoeding op basis van de reiskosten van het openbaar vervoer 2e klas.
2. Indien meereizen met de jeugdige in het openbaar vervoer vereist is, vergoedt het college geen andere kosten dan de reiskosten welke verbonden zijn aan het meereizen met de jeugdige in het openbaar vervoer. Dit geldt dus zowel voor de heenreis (ouder met jeugdige) als de terugreis (ouder met jeugdige of ouder alleen).
3. Het college verstrekt aan de ouders van de jeugdige, die voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 10.2 van deze beleidsregels, een vergoeding van ten hoogste de reiskosten 2e klas van één meereizende ouder, of een ander persoon uit het netwerk, indien door de ouders wordt aangetoond dat de jeugdige niet in staat is zelfstandig van het openbaar vervoer gebruik te maken.

Artikel 10.7 Vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer

1. Het college verstrekt aan de ouders van een jeugdige, die voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 10.2 van deze beleidsregels, een vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer als de jeugdige door de ernst van de medische noodzaak of beperking in de zelfredzaamheid niet in staat is - ook niet met een meereizende ouder- van het openbaar vervoer gebruik te maken. Bij de toekenning door het college wordt de wijze en het tijdstip van de verstrekking alsmede de tijdsduur van de toegekende vervoersvoorziening aangegeven.
2. Indien meereizen in het aangepaste vervoer vereist is, vergoedt het college geen andere kosten dan de reiskosten welke verbonden zijn aan het meereizen met de jeugdige in het aangepaste vervoer.

Artikel 10.8 Goedkoopst adequate vervoersvoorziening

1. Het college kent maximaal de kosten van de goedkoopst adequate vervoersvoorziening toe.

Hoofdstuk 11 Huishoudelijke Ondersteuning

11.1. Inleiding

Deze beleidsregels zijn opgesteld ten behoeve van het indiceren van huishoudelijke ondersteuning in-gevolge de Wmo 2015 en de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe. Gemeenten zijn op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die niet in staat zijn zelfstandig een gestructureerd huishouden te voeren (artikel 1.1.1 Wmo 2015 en artikel 2.1.1 Wmo 2015). In de Wmo 2015 is geen concrete definitie gegeven van een gestructureerd huishouden. In de Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe verstaan we er een schoon en leefbaar huis onder. Huishoudelijke ondersteuning voorziet in eenvoudige huishoudelijke (schoonmaak) werkzaamheden. Naast die werkzaamheden bestaat, indien nodig, ondersteuning in de vorm van regievoering over het huishouden. Van dit laatste is sprake als iemand geen of onvoldoende regie over het eigen huishouden kan voeren en er geen sociaal netwerk aanwezig is dat op adequate wijze regie kan voeren.

Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Dit betekent dat men gebruik moet kunnen maken van een schone woonkamer, als slaapvertrek in gebruik zijnde ruimtes, de keuken, sanitaire ruimtes en de gang/trap. De genoemde ruimtes dienen met enige regelmaat schoongemaakt te worden. Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen, tuin, balkon, etc.) maken geen onderdeel uit van huishoudelijke ondersteuning. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen.

Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

Om een algemeen aanvaard basisniveau van schoon en leefbaar huis te realiseren kan de gemeente Epe een individuele maatwerkvoorziening afgeven. Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening (activiteiten, frequenties en de tijd) maken we gebruik van het 'Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019 – Bureau HHM, juni 2019' (Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Epe: Bijlage 3 Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019 – Bureau HHM, juni 2019).

11.2. Uitgangspunten huishoudelijke ondersteuning

De gezamenlijke huishouding is primair zelf verantwoordelijk voor het eigen huishouden, met inbegrip van het bevorderen en in standhouden van gezondheid, levensstijl en de wijze waarop de huishouding wordt gevoerd. Huishoudelijke ondersteuning is er als aanvulling op de eigen mogelijkheden. De eigen verantwoordelijkheid van gezamenlijke huishouding houdt ook in dat het huis zodanig is ingericht dat dit in redelijkheid schoongehouden kan worden.

Wonen mensen zelfstandig samen op een adres en delen ze gemeenschappelijke ruimten (bijvoorbeeld woongroepen, kamerverhuur, meerdere generaties in een huis), dan zal het aandeel in het schoonmaken van die ruimten bij uitval van één van de leden worden overgenomen door de andere leden de huishouding. Eventuele huishoudelijke ondersteuning wordt dan alleen verstrekt voor de eigen woonruimte van de zorgvrager. Een voorbeeld ter verduidelijking: een groep studenten woont bij elkaar in een studentenflat. Ieder huurt zijn eigen kamer. De keuken is voor gemeenschappelijk gebruik. Eén student heeft ondersteuning nodig. De ondersteuning vanuit de gemeente wordt dan alleen verstrekt voor betreffende kamer. De overige studenten houden gezamenlijk de keuken schoon.

11.2.2. Particuliere huishoudelijke ondersteuning kan voorliggend zijn

Als cliënten al langere tijd particuliere hulp hebben, en zij na het ontstaan van beperkingen huishoudelijke ondersteuning aanvragen, kan sprake zijn van de volgende situaties:

1. Als een cliënt minder dan 9 maanden van een jaar particuliere hulp heeft gehad en de reden van de aanvraag is gelegen in het feit dat het financieel niet meer haalbaar is of er een andere meevallende reden is dan wordt de particuliere hulp niet als algemeen gebruikelijk beschouwd.
2. Als een cliënt 9 maanden van een jaar particuliere hulp heeft en, op moment van de aanvraag, nog steeds hulp heeft die activiteiten overneemt (waarmee de cliënt bij het voeren van het huishouden problemen ondervindt) dan wordt de particuliere hulp als algemeen gebruikelijk beschouwd voor de overgenomen activiteiten.
3. Als een cliënt 9 maanden van een jaar particuliere hulp heeft en, op moment van de aanvraag, nog steeds hulp heeft die niet alle activiteiten overneemt (waarmee de cliënt bij het voeren van het huishouden problemen ondervindt) dan kan er een maatwerkvoorziening worden verstrekt voor de activiteiten die niet overgenomen worden.

11.2.3. Stimuleren/motiveren

We gaan uit van het principe 'zorgen dat' in plaats van 'zorgen voor'. Dit betekent dat we daar waar mogelijk stimuleren dat de cliënt zelf huishoudelijke activiteiten uit blijft voeren. Huishoudelijke ondersteuning kan in voorkomende situaties immers niet bijdragen aan een verbetering van de situatie of kan een verbetering in de weg staan (anti-revaliderende werking)..

11.2.4. Normen onderliggend aan toekenning

De volgende normen zijn onderliggend bij de toekenning van huishoudelijke ondersteuning: Huishoudelijke ondersteuning wordt alleen toegekend voor noodzakelijke activiteiten.

Er wordt in principe niet meer geïndiceerd dan nodig is om verantwoorde huishoudelijke ondersteuning te bieden in de essentiële woonfuncties van de aanvrager en de andere inwoners (partner/kinderen). Alleen de ruimtes die door de bewoner(s) in gebruik zijn worden schoongemaakt/gehouden. Hieronder verstaan we limitatief de volgende ruimtes:

- sanitaire ruimte(s),
- keuken,
- woonkamer,
- de door de bewoner(s) gebruikte slaapkamer(s),
- de hal/trap die leidt naar bovengenoemde ruimtes.

Periodieke werkzaamheden (zoals het aan de binnenkant wassen van ramen) in andere ruimten dan hierboven omschreven, mogen bij uitzondering geïndiceerd worden. Hier wordt rekening gehouden met een lagere schoonmaakfrequentie.

Van de cliënt wordt verwacht dat deze bijdraagt aan het efficiënt uitvoeren van de ondersteuningsactiviteiten. Activiteiten die de cliënt niet zelf (volledig) uit kan voeren, lukken misschien wel als activiteiten op een andere manier worden uitgevoerd. Het zogenaamde 'eliminieren, volgorde veranderen, simplificeren, combineren van activiteiten'.

11.2.5. Inrichting van de woning

Een extreem bewerkelijke inrichting van de woning leidt in principe niet tot de toekenning van extra ondersteuning. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op extra veel beeldjes of fotolijstjes in de woonkamer of een groot aantal meubelstukken in de ruimte. Het gaat in dit geval om de extreme situaties waarin de inrichting een aanzienlijke extra ondersteuning vergt. De cliënt wordt geacht zelf bij te dragen aan het efficiënt kunnen uitvoeren van de ondersteuningsactiviteiten. De inrichting van de woning is namelijk een keuze waar de cliënt invloed op kan uitoefenen.

11.2.6. Tuinonderhoud

Tuinonderhoud wordt niet meegenomen bij het vaststellen van de ondersteuning die noodzakelijk is inzake huishoudelijke ondersteuning (CRvB 22-02-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:885). Huishoudelijke ondersteuning beperkt zich tot de binnenzijde van de wooneenheid.

11.2.7. Ramen wassen buitenkant

Het aan de buitenkant wassen van ramen wordt niet meegenomen bij het vaststellen van de ondersteuning die noodzakelijk is inzake huishoudelijke ondersteuning (CRvB, 29-03-2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1302). Voor het aan de buitenkant wassen van de ramen is een adequaat alternatief beschikbaar in de vorm van een glazenwasser. Gezien de lage frequentie van het ramenwassen aan de buitenkant, in combinatie met de beperkte kosten voor het inzetten van een glazenwasser, geeft de Centrale Raad van Beroep aan dat deze kosten ook door inwoners met een minimuminkomen gedragen kunnen worden.

11.2.8. Huisdieren

Heeft de cliënt huisdieren dan hanteert het college het volgende uitgangspunt. In het algemeen geldt dat het hebben van huisdieren niet leidt tot meer inzet van huishoudelijke ondersteuning. Het ligt ook niet voor de hand dat een cliënt dit van het college verwacht. Immers, het hebben van huisdieren brengt nu eenmaal (wat) meer vervuiling van de woning met zich mee. Als uitzondering kan gelden indien de cliënt is aangewezen op een blinde geleide hond of een zogeheten hulphond die is verstrekt op grond van de Zvw of aan de jeugdige op grond van de Jeugdwet. De Centrale Raad van Beroep heeft in 2019 nog bevestigd dat beleid dat inhoudt dat de aanwezigheid van gewone huisdieren (niet zijnde hulphonden) geen aanleiding is voor het toekennen van aanvullende uren huishoudelijke ondersteuning, de rechterlijke toetsing kan doorstaan (ECLI:NL:CRVB:2019:2585).

11.3. Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019

11.3.1. Context normenkader

In het Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019, opgenomen in de hoofdstukken 11.4 en 11.5, wordt per onderdeel de frequentie en/of de benodigde tijd genoemd die/dat toegekend kan worden. In hoofdstuk 11.4 wordt dit weergegeven voor de basisactiviteiten en in hoofdstuk 11.5 voor de aanvullende activiteiten. Het gaat hierbij nadrukkelijk om een richtlijn, met als doel om uniformiteit na te streven. Iedere individuele situatie wordt separaat onderzocht en als die situatie erom vraagt dan wordt van onderstaande richtlijn afgeweken. Het college kan afwijken met zowel op- als neerwaartse bijstellingen. Dit kan alleen als gemotiveerd aangegeven wordt waarom de verhoging of verlaging noodzakelijk is. Voor alles geldt dat als maatwerk vraagt om hiervan af te wijken, dit voorgaat op de richtlijn.

11.3.2. Gemiddeld huishouden

Het normenkader is van toepassing op een gemiddeld huishouden. Door uit te gaan van een gemiddelde situatie krijgen de normtijden een algemeen karakter en wordt voorkomen dat op alle mogelijk denkbare uitzonderingen apart beleid moet worden ontwikkeld. In het normenkader is naast de directe tijd ook indirecte tijd opgenomen. Dit is tijd die nodig is voor binnenkomen, afspraken maken, interactie met de cliënt en bijvoorbeeld het pakken en opruimen van schoonmaakmiddelen. Deze indirecte tijd is even noodzakelijk als de directe tijd om de beoogde resultaten te behalen. Onder een gemiddelde situatie wordt verstaan:

- een huishouden met 1 of 2 volwassenen zonder thuiswonende jeugdigen;
- wonend in een zelfstandige huisvestingssituatie, gelijkvloers of met een trap;
- er zijn geen huisdieren aanwezig die extra inzet van ondersteuning vragen;
- de cliënt kan de woning dagelijks op orde houden (bijvoorbeeld aanrecht afnemen, algemeen opruimen) zodat deze gereed is voor de schoonmaak;
- de cliënt heeft geen mogelijkheden om zelf bij te dragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er is geen ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers bij activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er zijn geen beperkingen of belemmeringen aan de orde bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuult of dat de woning extra schoon moet zijn;
- de woning heeft geen uitzonderlijke inrichting en is niet extra bewerkelijk of extra omvangrijk.

11.3.3. Niet-gemiddeld huishouden

Een aantal factoren kan maken dat een situatie niet gemiddeld is, maar dat een andere inzet nodig is door een andere frequentie van activiteiten of een andere tijdbesteding. Het gaat dan om de onderstaande factoren.

Kenmerken cliënt

- **Mogelijkheden cliënt zelf.**

Hier wordt gekeken naar de fysieke en de psychische mogelijkheden van de cliënt om bij te dragen aan de uit te voeren activiteiten. Wanneer deze zeer beperkt zijn, kan meer inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. Dit hangt af van het kunnen bewegen, lopen, bukken en omhoog reiken, het vol kunnen houden van activiteiten, het kunnen overzien wat moet gebeuren en daadwerkelijk tot actie kunnen komen. Ook speelt hier de trainbaarheid en leerbaarheid van de cliënt mee.

- **Beperkingen en belemmeringen van de cliënt.**

Hier wordt gekeken naar de beperkingen en belemmeringen van de cliënt die gevolgen hebben voor de benodigde inzet. Naarmate een cliënt meer beperkingen en belemmering heeft, kan meer inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. Leidend is de hoeveelheid extra ondersteuning die nodig is; niet de problematiek als zodanig. Voorbeelden zijn Huntington, ALS, Parkinson, dementie, visuele beperking, revalidatie, bedlegerig, psychische aandoeningen, verslaving/alcoholisme e.d. Dit kan op twee manieren uitwerken:

Het kan nodig zijn extra vaak schoon te maken of te wassen, doordat meer vervuiling optreedt. Bijvoorbeeld als gevolg van rolstoelgebruik, ernstige incontinentie, overmatig zweten, (ernstige) tremoren, besmet wasgoed (bijvoorbeeld bij chemokuur of Norovirus).

Het kan nodig zijn de woning extra goed schoon te maken ter voorkoming van problemen bij de cliënt voortkomend uit bijvoorbeeld allergie, astma, longemfyseem, COPD.

- **Ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers.**

Hier wordt gekeken naar of er ondersteuning wordt geboden vanuit mantelzorgers, het netwerk van de cliënt en eventuele vrijwilligers. Afhankelijk van de hoeveelheid ondersteuning die wordt geboden kan minder professionele inzet vanuit de gemeente noodzakelijk zijn omdat een deel activiteiten door niet-professionals wordt gedaan.

Kenmerken huishouden

- **Samenstelling van het huishouden.**

Hier wordt gekeken naar het aantal personen en leeftijd van leden in het huishouden. Als sprake is van een huishouden van twee personen, is niet per se extra inzet nodig. Dit is bijvoorbeeld wel het geval als zij gescheiden slapen, waardoor een extra slaapkamer in gebruik is. Het kan ook betekenen dat er minder ondersteuning nodig is, omdat de partner een deel van de activiteiten uitvoert (gebruikelijke hulp). De aanwezigheid van een kind of kinderen kan leiden tot extra noodzaak van inzet van ondersteuning. Dit is mede afhankelijk van de leeftijd en leefstijl van de betreffende kinderen en van de bijdrage die het kind levert in de huishouding (leeftijdsafhankelijk). Als er kinderen zijn, zijn er vaak ook meer ruimtes in gebruik. Een kind kan eventueel ook een bijdrage leveren in de vorm van mantelzorg en daarmee de benodigde extra inzet beperken of opheffen. Bij een kind kan ook sprake zijn van bijzonderheden (ziekte of beperking) die maken dat extra inzet van ondersteuning nodig is.

- **Huisdieren**

Door de aanwezigheid van een blinde geleide hond of een zogeheten hulphond die is verstrekt op grond van de Zvw of aan de jeugdige op grond van de Jeugdwet, kan door meer vervuiling extra inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. In voorkomende gevallen wordt 15 minuten extra inzet per week toegekend.

Kenmerken woning

- **Inrichting van de woning.**

Er kan extra inzet nodig zijn doordat er bijvoorbeeld extra veel beeldjes of fotolijstjes in de woonkamer staan of een groot aantal meubelstukken in de ruimte. Het gaat in dit geval om de extreme situaties, waarbij de inrichting een aanzienlijke extra ondersteuning vergt. Zie hiervoor ook 11.2.5. 'Inrichting woning' over wat hierin van een cliënt verwacht wordt.

- **Bewerkelijkheid van de woning.**

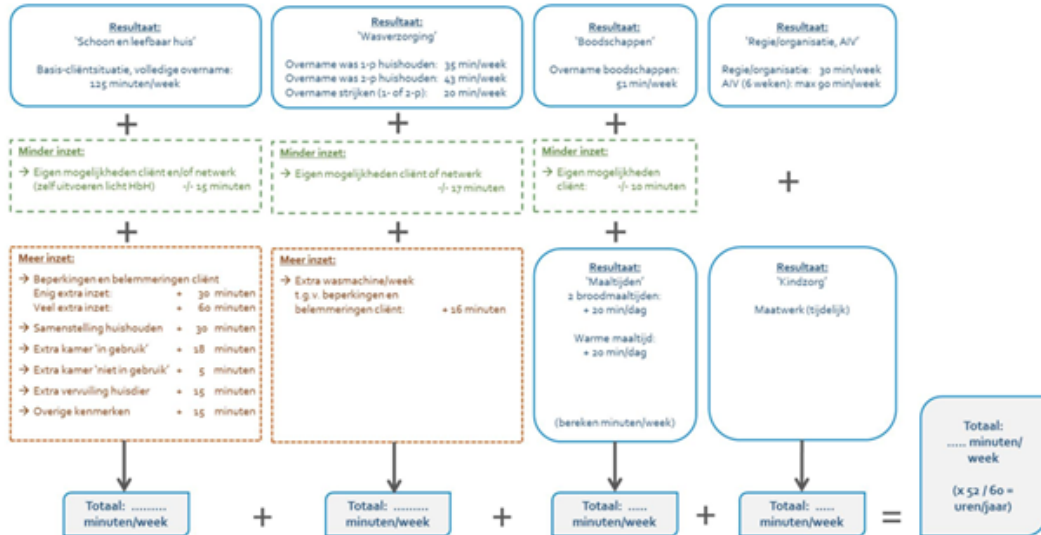
Er kan extra inzet nodig zijn door bouwkundige en externe factoren, bijvoorbeeld de ouderdom van het huis, de staat van onderhoud, de aard van de wand-of vloerafwerking, de aard van de deuren, schuine wanden, hoogte van de plafonds, tocht en stof, eventuele gangetjes en hoekjes.

- **Omvang van de woning.**

Een grote woning kan, maar hoeft niet per se meer inzet te vragen. Een extra grote oppervlakte van de in gebruik zijnde ruimtes kan meer tijd vergen om bijvoorbeeld stof te zuigen, maar kan het stofzuigen ook makkelijker maken omdat je makkelijk overal omheen kunt werken. Een extra slaapkamer die daadwerkelijk in gebruik is als slaapkamer vergt wel extra tijd.

11.4. Normenkader huishoudelijke ondersteuning

11.4.1. Schoonmaakactiviteiten

Activiteiten benodigd voor een schoon en leefbaar huis

Schoon en leefbaar huis		Woonruimten					
		Woonkamer	Slaapkamer(s)	Keuken	Badkamer en toilet	Hal	
Afhemen nat en droog	<ul style="list-style-type: none"> Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tapijtlakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Zitmeubels afnemen (droog/nat) Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tapijtlakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tapijtlakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Radiatoren reinigen 		
Stofzuigen en dweilen	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen Trap stofzuigen (binnenshuis) 		
Ramen en gordijnen	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen, luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen, luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen, luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen, luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen, luxaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 		
Bed verschonen		<ul style="list-style-type: none"> Bed verschonen Matras draaien 					
Keuken schoonmaken				<ul style="list-style-type: none"> Keukenblok en -apparatuur (buitenzijde) Afval opruimen Keukenkastjes (binnenzijde) Koelkast (binnenzijde) Over/magnetron Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooit) Afzuigkap reinigen (binnenzijde) Bovenkant keukenkastjes Tegelwand (los van keukenblok) 			
Sanitair schoonmaken					<ul style="list-style-type: none"> Badkamer schoonmaken (incl. stofzuigen en dweilen) Toilet schoonmaken Tegelwand badkamer afnemen 		
Opruimen	<ul style="list-style-type: none"> Opruimen 	<ul style="list-style-type: none"> Opruimen 					

11.4.2. Frequentie basisactiviteiten benodigd voor een schoon en leefbaar huis

Ruimte	Basisactiviteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Stof afnemen hoog incl. luchtfilters	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
Slaapkamer(s) 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
	Bed verschonen of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken 	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
	Afwassen	1 x per week
	Badkamer schoonmaken (inclusief stofzuigen en dweilen)	1 x per week
Sanitair 	Toilet schoonmaken	1 x per week
	Hal 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters Stof afnemen midden
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Trap stofzuigen (binnenshuis)	1 x per week
	Dweilen	1 x per week

11.4.3. Frequentie incidentele activiteiten benodigd voor een schoon en leefbaar huis

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Zitmeubels afnemen (droog/nat)	1 x per 8 weken
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
Slaapkamer(s) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Matras draaien	2 x per jaar
Keuken 	Gordijnen wassen	2 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	3 x per jaar

	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (grondig schoonmaken)	4 x per jaar
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooid)	1 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) – vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
	Tegelwand (los van keukenblok)	2 x per jaar
Sanitair 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Tegelwand badkamer afnemen	4 x per jaar
	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
Hal 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

11.5. Aanvullende activiteiten

11.5.1. Wasverzorging

Iedere burger dient te beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding evenals schoon en gedroogd textiel (handdoeken en beddengoed). Ondersteuning bestaat uit wassen en strijken. Naast de algemene voorziening Was- en Strijkservice zijn strijkvrije kleding en een wasmachine/droger algemeen gebruikelijk/voorliggend. Mocht in uitzonderlijke situaties toch een maatwerkvoorziening nodig zijn dan betreft het strijken van kleding alleen de bovenkleding en alleen het aantal stuks dat redelijkerwijs verwacht mag worden en maatschappelijk aanvaardbaar is.

- Bij de beoordeling van de noodzaak voor wasverzorging, wordt beoordeeld of er een algemene was- en strijkservice beschikbaar is, of de kosten van de was- en strijkservice door de klant financieel gedragen kunnen worden en of de voorziening voor de klant adequate compensatie biedt.
- Wordt wasverzorging geïndiceerd dan wordt verkend welk aandeel mantelzorgers en cliënt verwacht mag worden in de was- en droogcyclus (dit in verband met de praktische haalbaarheid voor wat betreft de aanwezigheid van de hulp in relatie tot de draaitijd van machines).
- Het hebben van strijkvrije kleding is algemeen gebruikelijk/voorliggend. Mocht in uitzonderlijke situaties toch een maatwerkvoorziening nodig zijn, dan betreft het strijken van kleding alleen bovenkleding en alleen het aantal stuks dat redelijkerwijs verwacht mag worden en maatschappelijk aanvaardbaar is.
- Meerfactoren:
 - Aantal kinderen jonger dan 16 jaar: + 30 min. per kind per week.
 - Bedlegerige patiënten: + 30 min. per week.
 - Extra bewassing i.v.m. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies etc.: + 30 min. per week.

Activiteiten en frequentie

*

*) On-der-deel	Activiteit	1-persoons huishouden	2-persoons huishouden	1-persoons huishouden	2-persoons huishouden
Was-ver-zor-ging	Wasgoed sorteren	1 x per week	1 x per week	1,8 min	1,8 min
	Behandelen van vlekken	2 x per week (indien nodig)	5 x per 2 weken (indien nodig)	0 min	0 min
	Was in de wasmachine stoppen (incl. wasmachine aanzetten)	2 x per week	5 x per 2 weken	2,9 min	3,7 min
	Wasmachine leeghalen	2 x per week	5 x per 2 weken	3,0 min	3,8 min
	Sorteren naar droger of waslijn	2 x per week	5 x per 2 weken	2,5 min	3,1 min
	Was in de droger stoppen	2 x per week	5 x per 2 weken	1,1 min	1,4 min

11.5.2. Boodschappen

- In beginsel wordt deze activiteit niet geïndiceerd, omdat hiervoor gebruik kan worden gemaakt van een boodschappendienst. Aan een boodschappendienst kunnen kosten verbonden zijn.
- Er wordt geen rekening gehouden met eigen voorkeuren van de cliënt (bv. voor speciaal voedsel dat beperkt verkrijgbaar is zodat extra gereisd moet worden). Er wordt alleen rekening gehouden met extra inspanningen die geleverd moeten worden vanwege aantoonbare medische redenen.
- Voor alle geïndiceerde zorg geldt dat algemeen (gebruikelijke) voorzieningen voor de hand liggen. We noemen het hier echter nadrukkelijker omdat de ervaring leert dat het in huis halen van boodschappen vaak voldoende gecompenseerd wordt middels algemeen gebruikelijke voorzieningen.
- Factoren meer hulp:
- Indien het cliëntsysteem bestaat uit meer dan 4 personen of er zijn kinderen aanwezig van jonger dan 12 jaar, dan kan er 2x per week boodschappen geïndiceerd worden.
- Indien de afstand tot de winkels groot is, kan er 30 minuten per week extra geïndiceerd worden.

Activiteiten en frequentie

*

11.5.3. Maaltijden

Het gaat om het klaarzetten van de broodmaaltijd(en) en het opwarmen van de warme maaltijd. Bij hoge uitzondering kan sprake zijn van het bereiden van de warme maaltijd. Het aansporen tot het nuttigen van een maaltijd valt niet onder de huishoudelijke ondersteuning, maar respectievelijk onder begeleiding (Wmo) en persoonlijke verzorging (Zorgverzekeringswet).

Komt de algemeen gebruikelijke voorziening niet tegemoet aan de eisen die aan de maaltijd worden gesteld (bv. bij een dieet dat voorgeschreven is door een arts) dan kan de warme maaltijd wel geïndiceerd worden.

Als er jonge kinderen woonachtig zijn in het huishouden, kan het bereiden van de warme maaltijd geïndiceerd worden. Uit jurisprudentie (Rechtbank 's Hertogenbosch 25-10-2012, nr. AWB 12/1795) blijkt dat twee broodmaaltijden en één warme maaltijd per dag adequaat kan worden geacht.

Activiteiten en frequentie

*

11.5.4. Verzorging kinderen

De verzorging van gezonde kinderen die tot het gezin behoren vallen onder de verantwoordelijkheid van de ouders zelf. Zijn ouders hier niet volledig toe in staat en kunnen zij niet terugvallen op hun sociale omgeving of algemeen gebruikelijke voorzieningen, dan kan de gemeente tijdelijke (maximaal 3 maanden) ondersteuning (niet: volledige overname) bieden totdat een andere oplossing gevonden is. Het gaat om dagelijkse, gebruikelijke hulp voor gezonde kinderen in geval van ontwrichting of calamiteit.

Droger leeghalen	2 x per week	5 x per 2 weken	0,8 min	1,0 min
Was ophangen	2 x per week	5 x per 2 weken	6,4 min	8,0 min
Was afhalen	2 x per week	5 x per 2 weken	1,0 min	1,3 min
Was opvouwen	2 x per week	5 x per 2 weken	10,9 min	13,7 min
Was strijken	1 x per week	1 x per week	19,7 min	19,7 min
Was opbergen/opruimen	2 x per week	5 x per 2 weken	3,9 min	4,9 min
Totaal			54,2 min	62,3 min

*) Onderdeel	Activiteit	Frequentie	Tijdsbesteding (min/dag)
Boodschappen	Het opstellen van boodschappenlijst	1 x per week	6,5 min
	Boodschappen doen	1 x per week	39,4 min
	Het opruimen van boodschappen	1 x per week	4,9 min
	Totaal		50,9 min

*) Onderdeel	Activiteit	Frequentie	Tijdsbesteding (min/dag)
Maaltijden	Broodmaaltijden: tafel dekken, eten en drinken klaarzetten (1 maaltijd op tafel, 1 maaltijd in de koelkast), afruimen, afwassen of vaatwasser inruimen/uitruimen.	1 x per dag	20 min
	Opwarmen maaltijd: maaltijd opwarmen, tafel dekken, eten en drinken klaarzetten, afruimen, afwassen of vaatwasser inruimen/uitruimen.	1 x per dag	20 min

teiten. Het betreft activiteiten als wassen en aankleden, hulp bij eten en/of drinken, een maaltijd voorbereiden en toezicht houden. Ook problemen op het gebied van mobiliteit, zoals het begeleiden van kinderen naar school vallen eronder. Hierbij wordt altijd uitgegaan van het waar mogelijk combineren van activiteiten. Dit betekent dat als een activiteit plaatsvindt voor meerdere personen en dit te combineren valt (bv. maaltijd bereiden, kinderen naar bed of school brengen), het aantal minuten eenmaal telt en niet per persoon.

- Het gaat hier om verzorging van gezonde kinderen, waarbij de ouder door beperkingen de verzorging/opvang niet uit kan voeren.
- Onder 'verzorging van de kinderen' valt ook: sfeer scheppen, spelen en opvoedingsactiviteiten.
- Factoren voor meer hulp kunnen hier nog bovenop komen. Deze ondersteuning wordt, gedurende maximaal 3 maanden, ingezet om de ouder(s)/verzorger(s) de gelegenheid te bieden om eigen oplossingen te vinden buiten de Wmo.
- Waar mogelijk worden activiteiten gecombineerd. Dit betekent dat als een activiteit plaatsvindt voor meerdere personen en dit te combineren valt (bv. kinderen in bad doen of naar bed of school brengen), dan wordt het aantal minuten eenmaal geïndiceerd en niet per persoon.
- Opvang wordt alleen bij uitzondering geïndiceerd. Specifiek voorliggende voorzieningen zijn: zorgverlof, crèche, kinderopvang, BSO, tussenschoolse opvang, gastouder, etc.
- Het is mogelijk om taken te combineren. Als kinderen op hetzelfde tijdstip naar bed gaan, telt dat voor 1 keer en niet per kind. De frequentie is gerelateerd aan de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind.
- Factoren meer hulp:
 - Aantal kinderen;
 - Leeftijd kinderen;
 - Gezondheidssituatie/functioneren kinderen/huisgenoten;
 - Aanwezigheid gedragsproblematiek.

Activiteiten en frequentie

*

11.5.5. Dagelijkse organisatie huishouden (regievoering)

Dit gaat om de uitvoering van huishoudelijke werkzaamheden waarbij de inwoner niet (of onvoldoende) zelf de regie voert en er geen sociaal netwerk aanwezig is dat op adequate wijze regie kan voeren. Met adequaat wordt hier bedoeld dat de huishoudelijke ondersteuning voldoende aangestuurd wordt om de noodzakelijke werkzaamheden te verrichten. De inwoner is niet in staat om aan te geven wat er moet gebeuren door bijvoorbeeld psychische klachten, psychiatrische aandoening (waaronder psycho-geriatrisch, dementie) en/of psychosociale problematiek en/of een visuele handicap of een verstandelijke beperking. Er kan dan dagelijkse organisatie van het huishouden ingezet worden. Hierbij gaat het om de organisatie van huishoudelijke activiteiten (bepalen wat wanneer moet gebeuren) en het plannen en beheren van middelen (zorgen dat schoonmaakmiddelen op voorraad zijn).

Het gaat hierbij om maximaal één keer per week. Voor de administratieve werkzaamheden wordt alleen een indicatie afgegeven als dit in combinatie is met andere huishoudelijke activiteiten.

Meerfactoren:

1. Communicatieproblemen;
2. Aantal huisgenoten, vooral kinderen jonger dan 16 jaar;
3. (Psychosociale) problematiek bij meerdere gezinsleden.

Activiteiten en frequentie

*) Onderdeel	Activiteit	Frequentie	Tijdsbesteding (min/dag)	
Verzorging kinderen	Naar bed brengen	1 x per dag	10 min	Deze ondersteuning wordt, gedurende maximaal 3 maanden, ingezet om de ouder(s)/verzorger(s) de gelegenheid te bieden om eigen oplossingen te vinden buiten de Wmo.
	Uit bed halen	1 x per dag	10 min	
	Wassen en kleden	1 x per dag	30 min	
	Eten en/of drinken geven	1 x per dag	20 min	
	Babyvoeding (flesje/potje)	1 x per dag	10 min	
	Naar school/crèche brengen/halen	1 x per dag	10 min	

Onderdeel	Activiteit	Frequentie en Tijdsbesteding (min/week)
Dagelijkse organisatie huishouden	Administratieve werkzaamheden Organisatie huishoudelijke activiteiten Plannen en beheren van middelen t.b.v. het huishouden.	Deze activiteiten worden uitgevoerd in maximaal 30 minuten per week.

11.5.6. Advies, instructie en voorlichting, gericht op het huishouden

Het gaat om het aanleren van activiteiten in relatie tot het huishouden. Er valt onderscheid te maken tussen tijdelijk aanleren en structureel adviseren:

Tijdelijk aanleren van activiteiten:

Dit betreft cliënten die leerbaar zijn, bijvoorbeeld mensen met een (recente) lichamelijke beperking of mensen die de activiteiten nooit hebben aangeleerd maar deze moeten gaan uitvoeren door het weg-vallen van een partner of gezinslid.

Structureel adviseren en instrueren:

Dit betreft cliënten die beperkter leerbaar zijn, bijvoorbeeld vanwege psychiatrisch of cognitieve problemen als dementie, niet-aangeboren hersenletsel (NAH) of een licht verstandelijke beperking (LVB). Dit ligt op het snijvlak van HH en individuele begeleiding.

Het gaat hier om advies, instructie en voorlichting die gericht is op het huishouden, bij ontregelde huishouding in verband met bijvoorbeeld psychische stoornissen. Deze activiteit wordt alleen ingezet als iemand leerbaar wordt geacht. Wees kritisch of het om huishoudelijke ondersteuning gaat of om begeleiding.

Activiteiten en frequentie

Onderdeel	Activiteit	Frequentie en Tijdsbesteding (min/dag)
Advies, Instructie en Voorlichting	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van de activiteiten gericht op een schoon en leefbaar huis en de wasverzorging. Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van activiteiten gericht op boodschappen en maaltijden.	Een maatwerkvoorziening voor advies, instructie en voorlichting kan afgegeven worden voor een periode van maximaal 6 weken met een maximale tijdsbesteding van 90 minuten per week

11.6 Huishoudelijke ondersteuning wordt beëindigd/gewijzigd indien

- De samenstelling van het huishouden wijzigt;
- De cliënt verhuist;
- De cliënt is overleden. Als er op het moment van overlijden een partner inwoont, dan wordt de huishoudelijke ondersteuning na 1 maand beëindigd. Indien deze partner de huishouding niet kan verzorgen, moet er binnen de 4 weken een nieuwe aanvraag worden gedaan;
- De cliënt wordt opgenomen in het ziekenhuis. Er wordt dan geen hulp geleverd omdat de cliënt dan niet in de woning verblijft. Als er op het moment van de indicatiestelling een partner inwoont die de huishouding niet kan verzorgen moet er een nieuwe aanvraag worden gedaan (als de duur van de opname langer duurt dan 4 weken);
- De cliënt of echtgenoot een Wlz-indicatie krijgt. Aanvullend kan voor de partner nog een Wmo indicatie worden afgegeven voor huishoudelijke ondersteuning;
- Door een beleidswijziging.

11.7 Mantelzorg

Ook bij mantelzorgers kan er sprake zijn van problemen met een schoon en leefbaar huis. Dit kan voorkomen als de mantelzorger aantoonbaar niet toe komt aan een bijdrage tot een schoon en leefbaar huis van de verzorgde. Dat zou kunnen als gevolg van (dreigende) overbelasting. Om overbelasting van de mantelzorger te voorkomen bestaat er de mogelijkheid om tijdelijk (maximaal 3 maanden) huishoudelijke ondersteuning in te zetten met als voorwaarde dat de mantelzorger in deze periode op zoek gaat naar een oplossing.

Hoofdstuk 12 Wonen Wmo Inleiding

Iedere Nederlandse inwoner dient zelf voor een eigen woning te zorgen. Met het begrip eigen woning wordt het hoofdverblijf van iemand bedoeld. Dit is de plaats waar een persoon daadwerkelijk de meeste nachten per jaar doorbrengt. De woning kan een gekochte woning zijn of een huurwoning, maar ook bijvoorbeeld een woonwagen met vaste standplaats. Woningen die niet geschikt en bedoeld zijn om het gehele jaar te bewonen (zoals vakantiewoningen zonder gedoogvergunning, hotels en

pensions) en erkende instellingen of instellingen die gericht zijn op het verstrekken van zorg, vallen niet onder het begrip 'eigen woning'.

Toelichting

Men moet normaal gebruik kunnen maken van de woning waarover men beschikt. Dit geldt ten aanzien van de woonkamer, slaapvertrek(ken), keuken, sanitaire ruimten, berging, terras of balkon. Afhankelijk van de woonfunctie en het daadwerkelijke gebruik (frequentie) kunnen er individuele maatwerkvoorzieningen worden getroffen ten aanzien van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van de woning.

Wanneer een bewoner aangeeft dat de woning ongeschikt is om in te wonen, bespreekt het college allereerst met de cliënt of hij eigen mogelijkheden heeft om tot een oplossing te komen. Dat betekent dat een bewoner zelf moet onderzoeken of er mogelijkheden zijn tot bijvoorbeeld verhuizen naar een geschikte woning. Dit gesprek vindt ook plaats bij acute beperkingen waardoor de woning onverwachts ongeschikt is om in te wonen. Dus in hoeverre is de bewoner zelf in staat om, eventueel met behulp van zijn sociale netwerk, zelf zijn problemen op te lossen? Ook wordt de bewoner altijd gevraagd of hij de voorziening uit eigen middelen zou willen bekostigen.

Wettelijk voorliggende voorzieningen

In het gesprek wordt vervolgens gekeken of er wettelijk voorliggende voorzieningen zijn. Zo is de Wlz verantwoordelijk voor woningaanpassingen voor cliënten in een Wlz-instelling. Cliënten die een Wlz-indicatie hebben en deze in de thuissituatie verzilveren, komen wel in aanmerking voor voorzieningen en ondersteuning vanuit de Wmo. Voor cliënten die verblijven in een Wlz-instelling geldt dat ze voor hulpmiddelen worden verwezen naar de instelling waar ze verblijven.

Ook kunnen inwoners aanspraak doen op de Zorgverzekeringswet voor de vergoeding van sommige hulpmiddelen of aanpassingen[1].

Algemeen gebruikelijke voorzieningen

Veel voorzieningen komen niet meer voor vergoeding in aanmerking, omdat deze als algemeen gebruikelijk worden geacht. Dit zijn producten die in de reguliere handel verkrijgbaar zijn tegen een redelijke prijs en niet specifiek bedoeld zijn voor mensen met een beperking. Deze producten worden veelal aangeschaft vanwege gemak/comfort. Er vindt geen vergoeding plaats wanneer iemand deze voorziening aan moet schaffen vanwege beperkingen. Het gaat bijvoorbeeld om een verhoogd toilet, thermostaatkraan of een oplaadpunt ten behoeve van een elektrisch vervoermiddel.

Bij het ouder worden, is het soms nodig om aanpassingen aan de woning te doen. Van mensen wordt verwacht dat zij hierop anticiperen en hiervoor geld reserveren. Er zijn voorzieningen waarvan voorzienbaar is dat deze ooit nodig zullen zijn, en waarvoor men zo veel mogelijk zelf dient te zorgen. In dit geval moet beoordeeld worden of dergelijke aanpassingen voor de inwoner als algemeen gebruikelijk kunnen worden beoordeeld. Er hoeft geen woonvoorziening te worden verstrekt, indien de ondervonden problemen te wijten zijn aan achterstallig onderhoud.

Ook worden geen algemeen gebruikelijke aanpassingen aan woningen verstrekt indien de belemmeringen te verwachten waren of te voorspellen zouden zijn, bijvoorbeeld bij een progressief ziektebeeld. Voorbeelden van deze algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn eenvoudige douchestoelen, wandbeugels en verwijderen van een bad of douchecabine en het realiseren van een douche zonder instap.

Verhuizing

Verhuizen kan, na een zorgvuldige afweging door het college, als algemeen gebruikelijk worden geacht voor senioren of personen met een chronisch progressief ziektebeeld. Indien men er dan voor kiest niet te verhuizen, zijn de kosten die voortvloeien uit die keuze voor eigen rekening.

De kosten voor een verhuizing worden als algemeen gebruikelijk geacht. Bij bijvoorbeeld senioren of personen met een chronisch of zelfs progressief ziektebeeld wordt verwacht dat zij anticiperen op de toekomst en hiervoor sparen.

Afweging verhuizen of niet

Is het college van mening dat de cliënt in aanmerking komt voor een individuele maatwerkvoorziening, dan wordt er een afweging gemaakt tussen verhuizen of het aanpassen van de huidige woning. Zijn de kosten van de woningaanpassing lager dan de vergoeding die staat voor verhuizen en herinrichting, dan blijft deze afweging achterwege. De volgende punten worden meegenomen in de afweging om te verhuizen danwel de bestaande woning aan te passen:

1. Medische redenen om niet te kunnen verhuizen
2. Beschikbaarheid van aangepaste of eenvoudig aan te passen woonruimte
3. Gevolgen voor de sociale participatie en maatschappelijke activering
4. Vermogensverlies op de woning
5. Gevolgen voor een evt. bedrijf aan huis
6. Integrale afweging van verstrekkingen Wmo-voorzieningen
7. Woonlasten en draagkracht

8. Mogelijkheden van een herbruikbare losse woonunit en een aanbouw.
9. Mogelijkheid van een inpandige aanpassing

De uitwerking van deze punten rondom verhuizing vindt plaats in een aparte werkinstructie.

Bij de keuze van een nieuw te betrekken woning wordt verwacht dat men zo veel mogelijk rekening houdt met de eigen bestaande of bekende komende beperkingen. De kosten voor woningaanpassing in verband met deze beperkingen komen voor eigen rekening.

Algemene voorzieningen

Wanneer een pool van roerende woonvoorzieningen in de nabije omgeving beschikbaar is, dan wordt hiernaar verwezen. Een voorbeeld hiervan is een verrijdbare tillift in een seniorencomplex, die voor meerdere bewoners beschikbaar is.

Het college streeft ernaar zoveel mogelijk algemene voorzieningen op te zetten. Indien in de nabijheid van de cliënt nog geen algemene voorziening beschikbaar is, wordt onderzocht of deze gecreëerd kan worden. Indien het opzetten van een algemene voorziening binnen redelijke termijn gerealiseerd kan worden, en deze voorziening is passend voor de cliënt, wordt geen individuele voorziening verstrekt.

Individuele maatwerkvoorzieningen

Een cliënt komt alleen voor een individuele maatwerkvoorziening op het terrein van wonen in aanmerking als:

1. de noodzaak tot ondersteuning voor de cliënt redelijkerwijs **niet vermijdbaar** was, en
2. de voorziening voorzienbaar was, maar van de cliënt redelijkerwijs niet verwacht kon worden maatregelen te hebben getroffen die de hulpvraag overbodig had gemaakt.

Onderzoek

Als er noodzaak bestaat voor een woonvoorziening, dan wordt door het college hiervoor een programma van eisen opgesteld. De consultant die de aanvraag in behandeling heeft, beoordeelt of er een bouwkundig- en kostenadvies ingewonnen moet worden bij een daartoe onafhankelijk bouwkundig calculatiebureau. Indien hij dit niet noodzakelijk acht, stelt het college zelf een programma van eisen op en maakt een inschatting van de kosten van de maatwerk-aanpassingen. Indien nodig worden er offertes opgevraagd.

Maatwerk bij wonen bestaat uit:

1. Losse woonvoorzieningen of hulpmiddel (bijv. verrijdbare douchestoel, tillift): pgb of in natura
2. Woningaanpassing, veelal in vorm pgb, eventueel in natura (kleine aanpassingen)
3. Verhuiskosten en (her)inrichtingskosten: in de vorm van pgb
4. Woningaanpassing: in vorm van pgb
5. Bezoekbaar maken van een woning: in vorm van pgb

Ad 1. Kosten losse woonvoorzieningen

Er is een standaardlijst van kleine woningaanpassingen beschikbaar. Deze lijst met normbedragen voor de standaardaanpassingen wordt jaarlijks door de gemeente vastgesteld met behulp van een onafhankelijk bouwkundig calculatiebureau. Indien noodzakelijk, worden ook andere goederen dan die op deze lijst toegekend. Indien noodzakelijk kan aan de verhuurder van huurwoningen conform de standaardlijst een tegemoetkoming in toezichts- en administratiekosten betaald worden;

Voor overige losse woonvoorzieningen wordt gebruik gemaakt van de prijslijst van de gecontracteerde aanbieder die deze voorzieningen levert, zoals verrijdbare douchestoelen.

Ad 2. Woningaanpassing

Is het college van mening dat de cliënt in aanmerking komt voor een individuele maatwerkvoorziening voor wonen, dan maakt het college een inschatting van de kosten van de woningaanpassing, zijnde een aard- of nagelveste aanpassing. Hierbij geldt dat de kosten voor vloerbedekking worden gebaseerd op de kosten van vinyl;

Wanneer de totale kosten van de woningaanpassing hoger zijn dan het bedrag dat het college beschikbaar stelt voor verhuis- en herinrichtingskosten, wordt onderzocht of het resultaat: wonen in een geschikt huis, ook te bereiken is via een verhuizing. Is dat het geval, wordt onderzocht of er een contra-indicatie tegen verhuizen bestaat. Een zorgvuldige afweging van alle argumenten wordt aan dit besluit ten grondslag gelegd.

De kosten voor woningaanpassing worden veelal in de vorm van een pgb beschikt. Hierbij zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- de hoogte van een pgb voor een bouwkundige of technische woonvoorziening voor het geschikt maken van de woning van de aanvrager bedraagt 100% van het bedrag zoals dat is vastgesteld is met behulp van een bouwkundig calculatiebureau of zoals vermeld in de door de gemeente geaccepteerde offerte;

- aan door de gemeente aangewezen personen wordt door de eigenaar of huurder toegang verleend tot de woonruimte waar de woningaanpassing wordt aangebracht;
- aan door de gemeente aangewezen personen wordt gelegenheid geboden tot het controleren van de woningaanpassing;
- terstond na de voltooiing van de in dit artikel bedoelde werkzaamheden, doch uiterlijk binnen 12 maanden na het toekennen van het pgb, verklaart de gerechtigde aan het college dat de bedoelde werkzaamheden zijn voltooid conform het programma van eisen;
- op het moment dat de werkzaamheden gereed zijn wordt het pgb vastgesteld en uitbetaald.

Ad 3. Verhuiskosten en (her)inrichtingskosten

Het college kan een tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten toekennen indien dit de goedkoopst compenserende voorziening is. Wanneer er belemmeringen zijn in het normale gebruik van een woning waardoor er een acute noodzaak tot verhuizen bestaat, kan hiervoor een tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten worden verstrekt.

Indien er een noodzaak tot verhuizen bestaat vanwege een andere reden dan het ondervinden van belemmeringen in het normale gebruik van de woning, kan per situatie beoordeeld worden of er een tegemoetkoming in de verhuis- en herinrichtingskosten nodig is.

Ad 4. Woningssanering

Men kan in aanmerking komen voor een individuele maatwerkvoorziening voor woningssanering waar dit als gevolg van allergie, astma of chronische bronchitis (COPD) noodzakelijk is. Dit is slechts mogelijk als een duidelijke diagnose is gesteld door de huisarts of de longarts en er op basis daarvan een medische noodzaak is voor saneringsmaatregelen. Het gaat bij woningssanering vaak om vervanging van stoffen vloerbedekking en gordijnen in het slaapvertrek. De woonkamer kan ook worden gesaneerd als de voorziening bedoeld is voor een aanvrager jonger dan vier jaar.

In de regel kan een individuele maatwerkvoorziening voor woningssanering worden verstrekt als:

- de aanvrager bij de aanschaf niet van tevoren had kunnen weten dat de COPD-klachten zouden ontstaan of verergeren;
- vervanging van het artikel medisch gezien op zeer korte termijn noodzakelijk is.

Geen individuele maatwerkvoorziening hoeft verstrekt te worden als:

- het treffen van een voorziening niet tot verbetering van de situatie van de cliënt leidt;
- de cliënt bij aanschaf van het artikel redelijkerwijs had kunnen weten dat hij overgevoelig op bepaalde stoffen reageert;

De uitwerking van deze punten vindt plaats in een aparte werkinstructie.

Ad 5. Bezoekbaar maken van de woning

Bij het toekennen van een tegemoetkoming voor het bezoekbaar maken van een woning of woonruimte zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft in een WLZ-instelling. De aanvraag wordt ingediend in de gemeente waar de aan te passen woning staat;
- de aanvrager deze woning regelmatig bezoekt en bijdraagt aan diens participatie;
- maximaal één woonruimte wordt bezoekbaar gemaakt voor wat betreft de toegang van de woning, de woonkamer en een toiletvoorziening kan bereiken en gebruiken.

Het maximumbedrag dat wordt verstrekt bij het bezoekbaar maken van één woning voor een bewoner met Wlz-indicatie^[2] staat in de verordening Wmo en Jeugdhulp.

Mantelzorg en mantelzorgunit

Wanneer er een vraag is om een extra grote woning of een mantelzorgunit op het erf om mantelzorgtaken op zich te kunnen nemen, dan dient men hier zelf voor te zorgen. Het college kan wel advies en ondersteuning bieden bij het aanvragen van de benodigde vergunningen.

De onderbouwing hiervoor is dat de uitgaven die de zorgbehoefte en de verzorgde(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgunit, aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten nutsvoorzieningen, verzekeringen enz. Met die middelen zou een mantelzorgwoning gehuurd kunnen worden. Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) te betalen.

Hoofdstuk 13 Lokaal verplaatsen per vervoermiddel Wmo

Inleiding

In de Wmo staat dat de gemeente individuele maatwerkvoorzieningen moet organiseren voor het noodzakelijke vervoer ten behoeve van de participatie van inwoners.

Toelichting

Om voor een individuele maatwerkvoorziening in aanmerking te komen, worden eerst alle mogelijke alternatieven onderzocht en beoordeeld. Dit betekent dat eerst eigen kracht, wettelijk voorliggende voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen en algemene voorzieningen beoordeeld worden. In algemene zin geldt het volgende:

- a. Uitsluitend meerkosten in de kosten van vervoer komen voor compensatie in aanmerking. Deze meerkosten moeten eenvoudig vast te stellen zijn.
- b. Gebruik maken van de mogelijkheid zich te laten behandelen kan voorliggend zijn op compensatie vanuit de Wmo.
- c. Het is mogelijk een (rolstoel)auto te huren voor incidenteel gebruik. Bij het indienen van een hulpvraag zal deze beoordeeld worden door het college.
- d. Indien cliënt een beroep kan doen op zijn sociale netwerk en deze hulp na onderzoek van het college adequaat blijkt te zijn, dan is dit voorliggend op het verstrekken van een individuele maatwerkvoorziening.
- e. Indien cliënt een beroep kan doen op ondersteuning van vrijwilligers en deze hulp na onderzoek van het college adequaat blijkt te zijn, dan is dit voorliggend op het verstrekken van een individuele maatwerkvoorziening.

Wettelijk voorliggende voorzieningen

Wanneer een cliënt aanspraak kan maken op een voorziening op grond van een andere wet, hoeft de gemeente geen individuele maatwerkvoorziening te verstrekken. Het uitgangspunt is dan namelijk dat de betrokkene op eigen kracht het probleem op kan lossen, namelijk door zijn aanspraak op grond van de andere wet tot gelding te brengen.

Wettelijke voorliggende voorzieningen zijn:

- Een vervoersvoorziening op grond van de WIA (Wet werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen);
- Vervoer naar dagbehandeling 18+/volwassenen;
- Thuiswonenden met een Wlz-indicatie, kunnen het vervoer naar dagbesteding of dagbehandeling vergoed krijgen vanuit hun zorgprofiel;
- Thuiswonenden zonder Wlz-indicatie die in het kader van dagbehandeling vervoer nodig hebben, kunnen een beroep doen op de Subsidieregeling extramurale behandeling;
- Voor medisch vervoer geldt de zorgverzekeringswet[3];

Voor maatschappelijke participatie van mensen met een Wlz-indicatie geldt het volgende:

- Een vervoermiddel als een scootmobiel of aangepaste fiets valt onder de Wlz. Wel blijft het college verantwoordelijk voor het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer en het bezoeken van de woning voor bewoners van Wlz-instellingen (waar wel/geen behandeling wordt geboden);
- Voor mensen met een Wlz-indicatie die thuis wonen met een Volledig Pakket Thuis (VPT) of een Modulair Pakket Thuis (MPT) is het college ook verantwoordelijk voor het sociaal vervoer. Vervoer van en naar dagbesteding valt wel onder de Wlz. Daarnaast is het college verantwoordelijk voor het bieden van vervoersmiddelen aan mensen die thuis wonen met een VPT of MPT.

Algemeen gebruikelijke en algemene voorzieningen

Vervoerskosten, ook voor de hieronder vermelde algemene voorzieningen, behoren tot de algemene kosten van bestaan en moeten in principe uit het inkomen op bijstandsniveau worden betaald. Een voorziening kan echter nooit zonder meer algemeen gebruikelijk worden genoemd. Er moet per situatie worden beoordeeld of de specifieke voorziening ook voor de cliënt in het concrete geval algemeen gebruikelijk is.

Voordat een individuele maatwerkvoorziening wordt ingezet, wordt gekeken of er gebruik kan worden gemaakt van de volgende algemene voorzieningen:

- Het openbaar vervoer, wanneer een cliënt het openbaar vervoer kan bereiken en gebruiken;
- Het vrij toegankelijk collectief vraagafhankelijk aanvullend OV indien de vervoersbehoefte van cliënt minimaal is;
- Valys voor vervoer naar bestemmingen verder dan 25 kilometer van het woonadres;
- Een OV-begeleiderskaart;
- Een scootmobielpool indien de vervoersbehoefte klein is.

Daarnaast kunnen de volgende onderdelen binnen het vervoer als algemeen gebruikelijk worden aangemerkt:

- Auto (bij 1,5 x modaal inkomen);
- Fiets / ligfiets;
- Fiets met trapondersteuning vanaf 12 jaar;
- Fiets met lage instap;
- Scooter, brommer, snorfiets ;
- Tandem;
- Tandem met trapondersteuning;
- Bakfiets;

- Oplaadpunt auto.

Individuele en collectieve maatwerkvoorzieningen

De gemeente kan een indicatie voor een vervoersvoorziening verstrekken wanneer iemand door beperkingen niet in staat is het openbaar vervoer te bereiken en/of te gebruiken⁴ of middels een algemeen gebruikelijke voorziening zich te verplaatsen. Dit zorgt voor problemen in de participatie. In dat geval wordt gezocht naar een zo licht mogelijke passende en redelijke voorziening.

In de gemeente Epe zijn o.a. de volgende vervoersvoorzieningen, van licht naar zwaar:

- a. ZIN: Collectief vraagafhankelijk vervoer;
- b. ZIN: Collectief route gebonden vervoer;
- c. PGB: Vergoeding aanpassing eigen auto tbv rolstoel;
- d. PGB: Vergoeding van vervoer per eigen auto;
- e. PGB: Individueel taxivervoer/vervoer door derden;
- f. ZIN/PGB: Fietsen voor mensen met een beperking (bijv. driewiel fiets);
- g. ZIN/PGB: Scootmobiel (10 km p/u);
- h. ZIN/PGB: Aankoppelbare handbike;
- i. ZIN/PGB: Speciale voorzieningen voor kinderen.

Om het vervoer mogelijk te maken, worden ook weer andere voorzieningen verstrekt, zoals:

- j. ZIN: Onderhoud en reparatie (via gecontracteerde leverancier);
- k. ZIN: Verzekeringen (via gecontracteerde leverancier).

Toegang

De gemeente Epe bepaalt of iemand in aanmerking komt voor een vervoersvoorziening. Is de noodzaak vastgesteld, dan wordt bepaald welke voorziening het best passend is, in volgorde van licht naar zwaar. Tot slot wordt de duur van de voorziening bepaald: voor bepaalde of voor onbepaalde tijd (bijv. als gevolg van ouderdomsklachten).

Eigen bijdrage

Voor alle vervoersvoorzieningen is een eigen bijdrage vereist, en deze wordt geïnd via het CAK. Bij voorzieningen voor jeugdigen onder de 18 jaar geldt geen eigen bijdrage.

Voor het collectief vraagafhankelijke vervoer geldt een ritbijdrage die via de vervoersorganisatie geïnd wordt.

WA verzekering

Bij aanschaf van een elektrisch verplaatsings- of vervoermiddel via pgb geldt de verplichting voor de cliënt om een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering (WA) af te sluiten voor de gebruiksperiode van het hulpmiddel. Bij gebruikmaking langer dan de termijn, waarvoor het persoonsgebonden budget is toegekend, dient het onderhouds- en servicecontract, en de eventuele WA-verzekering voor de verplaatsings- of vervoersvoorziening, te worden verlengd met de feitelijke gebruiksperiode van de voorziening. De hulpmiddelen, die met pgb worden aangeschaft, dienen van voldoende kwaliteit te zijn

a. Reizen op afroep (Wmo-taxi)

Onder 'reizen op afroep' wordt verstaan vervoer dat op afroep plaatsvindt en waarbij de reiziger zelf een keuze heeft in zijn ophaalmoment. Dit vervoer staat vaak tot kort voor de aanvang van de reis niet vast. Omdat de reis meestal met anderen wordt afgelegd, spreken we ook wel van collectief vraagafhankelijk vervoer (cvv).

Reizen op afroep wordt georganiseerd door PlusOV. Het Vervoersreglement van PlusOV is hier leidend in. Hierin staat ook de ritbijdrage. Deze wordt regionaal vastgesteld en wordt ook beschreven in de verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp, bijlage 1. Gemeentelijke keuzes rondom het reizen op afroep worden gemaakt t.a.v. de toegang, maximaal aantal kilometers, puntbestemmingen en bijdrage sociale begeleiding.

Toegang

Reizen op afroep is alleen bedoeld voor inwoners die hun eigen vervoer niet meer zelfstandig of met hulp van familie of vrienden kunnen organiseren. Daar is bijvoorbeeld sprake van als iemand vanwege een handicap, beperking of psychische aandoening niet meer kan reizen met het openbaar vervoer. Daarom kan alleen met een door de gemeente geïndiceerde Wmo-vervoerspas met de Wmo-taxi worden gereisd.

Met een Wmo-vervoerspas kan in een straal van 20 km rondom de woning (laag tarief) tot een maximum van 40 km (hoog tarief) worden gereisd voor bestemmingen met een sociaal-recreatief karakter. Met sociaal-recreatief vervoer bedoelen we onder andere het reizen naar vrienden/familie, de sportclub, restaurantbezoek, een pretpark, de supermarkt of een winkelgebied. Bij PlusOV kan ook worden gereisd naar werk, school of de dagbesteding, maar niet met de Wmo-vervoerspas. Dat wil zeggen dat dan de (veel) hogere tarieven van provinciaal aanvullend openbaar vervoer van toepassing zijn. Ook voor medisch vervoer gelden de tarieven van het provinciaal aanvullend openbaar vervoer. De zorgverzekeraar kan voor dergelijk vervoer vaak wel een dekking bieden vanuit de basisverzekering.

Valys, de organisatie die namens de rijksoverheid het bovenlokaal vervoer voor inwoners met een beperking organiseert, vervoert vanaf 25 kilometer. Wanneer personen op afroep met PlusOV reizen naar een bestemming die gelegen is tussen de 20 en de 25 kilometer, dan betalen zij voor maximaal 5 kilometer een hoger tarief. Indien dit in het individuele geval tot problemen leidt, zal maatwerk uitkomst moeten bieden.

Maximaal aantal kilometers

Vanaf 2022 kunnen inwoners maximaal 1500 kilometer reizen met hun Wmo-vervoerspas. Is het maximaal aantal kilometers bereikt? Dan kunnen inwoners nog steeds reizen met PlusOV, maar dan tegen de tarieven van het provinciaal aanvullend openbaar vervoer. In uitzonderlijke gevallen kan het college besluiten om het kilometerbudget te verhogen. Deze afweging wordt gemaakt op basis van de beperking/handicap in combinatie met de individuele vervoersbehoefte en aanwezige vervoersmogelijkheden. Hiermee worden schrijnende gevallen voorkomen.

Puntbestemming

Een puntbestemming is een bestemming die buiten de 20 km valt van de woning van de Wmo-vervoerspashouder. Inwoners kunnen tegen het lage tarief (tarief 0-20 kilometer) reizen naar deze puntbestemmingen

De keuze voor de puntbestemmingen is gemaakt aan de hand van de volgende afwegingen:

- De puntbestemming wordt door meerdere mensen uit de gemeente Epe bezocht en;
- Het betreft een locatie waar mensen heengaan in verband met een bezoek aan een ziekenhuis of omdat deze bestemming voor de participatie van groot belang is (bijv. centrum of station).

In bijlage 4 worden de puntbestemmingen genoemd. Individuele puntbestemmingen zijn niet mogelijk.

Begeleiding in het reizen op afroep

Wanneer iemand met een beschikking voor het reizen op afroep niet alleen kan reizen, dient de medische of sociale noodzaak van begeleiding vastgesteld te worden. Dit wordt altijd gedaan door een medisch onafhankelijk advies behalve als er geen enkele twijfel is over de noodzaak.

- Noodzaak tot medische begeleiding: Er is sprake van een zodanige beperking waardoor de persoon niet alleen kan reizen in het voertuig van het collectief vervoer. De kans op noodzakelijk medisch ingrijpen tijdens de rit is reëel aanwezig. De persoon moet zich daarom tijdens iedere rit met het collectief vervoer laten vergezellen door een medisch begeleider;
- Noodzaak tot sociale begeleiding: Wanneer de persoon na een rit met het collectief vervoer door lichamelijke, verstandelijke of cognitieve beperkingen (of een combinatie daarvan) zich op de plaats van bestemming beslist niet zelfstandig kan redden en er op de plaats van bestemming geen ondersteuning aanwezig is. Het is niet verplicht dat er met iedere collectief vervoer rit een sociale begeleider mee reist, bijvoorbeeld als er sprake is van een routinematige rit, die de pashouder zelfstandig kan uitvoeren.

De sociaal en medisch begeleider reizen gratis mee. Dit geldt ook voor een assistentiehond.

b. collectief trajectvervoer (routegebonden vervoer)

Onder collectief trajectvervoer wordt verstaan het vervoer dat aan vaste routes gebonden is en waarbij de reiziger geen vrije keuze in het ophaalmoment heeft, zoals het vervoer van en naar dagbesteding, de buurtpunten en dagbehandeling, vergelijkbaar met het leerlingenvervoer. Bij dit vervoer herhaalt dezelfde route zich en blijft het vervoer vaak voor een langere tijd in stand. De route wordt meestal samen met anderen afgelegd.

Collectief trajectvervoer wordt georganiseerd door PlusOV. Van het collectief trajectvervoer kan alleen gebruik worden gemaakt wanneer inwoners niet zelfstandig kunnen reizen naar geïndiceerde maatwerkvoorzieningen of de buurtpunten, en als gevolg hiervan een gemeentelijke indicatie hebben toegewezen voor vervoer naar deze geïndiceerde maatwerkvoorzieningen of buurtpunten.

Inwoners met een gemeentelijke indicatie voor vervoer van en naar een maatwerkvoorziening of buurtpunt betalen geen ritbijdrage en kunnen reizen zonder Wmo-vervoerspas. Wanneer een inwoner buiten de gemeente Epe zorg of begeleiding wil ontvangen, dan is de cliënt zelf verantwoordelijk om het vervoer van en naar deze locatie te regelen. In uitzonderingsgevallen wordt het vervoer ook naar een locatie buiten de gemeente Epe geregeld. Dit kan het geval zijn als er bijvoorbeeld sprake is dat deze zorg en begeleiding niet binnen de gemeente Epe wordt aangeboden en hiervoor wel een (medische) noodzaak is.

c. Vergoeding aanpassing eigen auto tbv rolstoel

Aanpassingen aan de auto of bestelbus worden uitsluitend in de vorm van een pgb verstrekt, wanneer het collectief vervoer geen adequate oplossing is. De aanpassingen zijn bedoeld om een privé auto/bestelbus geschikt te maken voor een rolstoelgebruiker. Voorwaarde is dat de auto/bestelbus naar verwachting nog minimaal 10 jaar gebruikt kan worden en maximaal 3 jaar oud is bij verstrekking van de voorziening.

Gebruikelijke aanpassingen zijn:

- Aluminium oprijplaat;
- Bekleding interieur (goedkoopst adequaat);

- Indien noodzakelijk hemelbekleding;
- Vloer geschikt maken voor rolstoelgebruik;
- Rolstoelvergrendeling;
- Afhankelijk van gezinssituatie 1 of 2 geschikte zitvoorzieningen achter (standaard of indien nodig versmalde zitstoelen).

Indien andere aanpassingen noodzakelijk zijn, moet duidelijk gemotiveerd worden dat dit noodzakelijk is ten behoeve van het plaatsen van de rolstoel in de auto/bestelbus.

- d. Vergoeding van vervoer per eigen auto Alleen mogelijk in de vorm van pgb.
- e. Individueel taxivervoer/vervoer door derden Alleen mogelijk in de vorm van pgb.
- f. Fietsen voor mensen met een beperking (bijv. driewielers) In de vorm van ZIN of pgb.

g. Scootmobiel

In de vorm van ZIN of pgb. Bij Zin wordt de scootmobiel in bruikleen verstrekt en betaalt met een eigen bijdrage als tegemoetkoming in de afschrijving. Pgb-verstrekking is ook mogelijk. Richtlijnen voor toekennen van een scootmobiel zijn:

- Langdurig nodig voor de participatie in naaste omgeving;
- Persoon kan maar kleine stukken aaneengesloten lopen én;
- Kan geen gebruik maken van een aangepaste of elektrische fiets, brommer of scooter;
- De scootmobiel is regelmatig nodig voor vervoer in de buurt;
- Indien noodzakelijk wordt ook een stalling met oplaadpunt in bruikleen verstrekt.

h. Aankoppelbare handbike

In de vorm van ZIN of pgb. Voorwaarde is dat er een adequate rolstoel beschikbaar is, en dat het de goedkoopst adequate voorziening betreft.

i. Speciale voorzieningen voor Jeugdigen

In de vorm van ZIN of pgb. Dit is bijvoorbeeld een copilot, driewielers of side bij side fiets. Hier geldt geen eigen bijdrage, omdat deze voorziening ten behoeve van de jeugdige is. Voorwaarde voor een voorziening is dat zelfstandig fietsen voor de jeugdige niet mogelijk is en een gewone tandem, bakfiets of aankoppelbare fiets niet geschikt is voor de jeugdige. Therapeutische voorzieningen zijn geen compensatiegebied van de Wmo.

Hoofdstuk 14 Bewegen in en om het huis en sportrolstoel Wmo

Inleiding

Het kunnen bewegen in en om de woning is belangrijk voor de zelfredzaamheid van iemand. Wanneer iemand beperkt is in de mobiliteit kunnen Wmo-voorzieningen voor het verplaatsen in en om de woning ingezet worden, zoals een rolstoel voor dagelijks gebruik. Richtlijn voor toekenning is dat de cliënt niet in staat is om zich binnenshuis en buitenshuis in en om de woning zelfstandig voort te bewegen. Niet uitsluitend voor verplaatsingen in en om de woning kan compensatie worden aangeboden. Ook wanneer iemand zich dagelijks over langere afstanden moet verplaatsen en hiertoe niet in staat is, kan een voorziening noodzakelijk zijn.

Het hoofddoel van de toekenning is dat iemand zich daarmee in en rond de woning kan verplaatsen. Ook het ontmoeten van medemensen en eventueel het voeren van het huishouden kunnen een rol spelen bij de toekenning^[4]. Stoelen met een therapeutisch karakter vallen niet onder de Wmo.

Ter compensatie van de beperkingen kan gedacht worden aan rolstoelen voor dagelijks zittend verplaatsen, zowel door lichaamskracht als elektrisch voort te bewegen. Ook een buggy voor oudere jeugdigen met een beperking valt hieronder.

Toelichting

Om voor een individuele maatwerkvoorziening in aanmerking te komen, zal het college eerst nagaan of in het gesprek mogelijke alternatieven al zijn beoordeeld.

Wettelijk voorliggende voorzieningen

- Voor loophulpmiddelen en trippelstoelen geldt als een wettelijke voorliggende voorzieningen de voorzieningen van de zorgverzekeraar;
- Voorzieningen voor het verplaatsen in en om de woning worden vanuit de Wmo verstrekt aan cliënten met zelfstandige woonruimte, tenzij het onomstotelijk vaststaat dat de Wet langdurige zorg (Wlz) hier zorgplichtig is.

- Voor voorzieningen die speciaal voor de werkplek nodig zijn, kunnen inwoners een vergoeding vragen bij het UWV. Inwoners die onder de Participatiewet vallen, kunnen een vergoeding aanvragen bij de gemeente.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen

Een rolstoel voor incidenteel gebruik kan geleend worden via de zorgverzekeringswet-uitleen. Hier kunnen voorzieningen kosteloos 26 weken geleend worden, en daarna gehuurd worden tegen betaling. Mensen worden geadviseerd om hier zelf een rolstoel aan te schaffen, als dit tot de mogelijkheden behoort. Indien deze mogelijkheden er niet zijn kan het college hiervoor een vergoeding verstrekken. In bijlage 1 van de verordening Wmo en jeugdhulp staat de maximale tegemoetkoming en de termijn die geldt voor deze voorziening.

Algemene voorzieningen

Vooral op locaties waar zich veel personen bevinden die af en toe gebruik kunnen maken van een rolstoel, zoals in een woonzorgcentrum, wordt het opzetten van een algemene voorziening wenselijk geacht. Indien in de nabijheid van de cliënt nog geen algemene voorziening beschikbaar is, wordt onderzocht of deze gecreëerd kan worden. Indien het opzetten van een algemene voorziening binnen redelijke termijn gerealiseerd kan worden, en deze voorziening passend is voor de cliënt, wordt geen maatwerkvoorziening verstrekt.

Individuele maatwerkvoorzieningen

Als er noodzaak bestaat voor een rolstoel voor dagelijks gebruik, dan zal door het college bij het beoordelen van deze maatwerkvoorziening indien nodig een programma van eisen worden opgesteld.

Rolstoel

Rolstoelvoorzieningen zijn individuele maatwerkvoorzieningen. De rolstoel is bedoeld voor mensen die zich thuis of buitenshuis moeilijk of niet zelfstandig kunnen verplaatsen. Het kan gaan om een handbewogen rolstoel, elektrische rolstoel, buggy of duwwandelwagen die gebruik wordt voor vervoer in en om het huis. Richtlijnen voor toekennen van een rolstoelvoorziening zijn:

- De rolstoel is minimaal een half jaar nodig;
- Een rollator en trippelstoel zijn geen oplossing;
- De rolstoel is dagelijks nodig voor vervoer in en om het huis;
- Bij twijfel over gebruik en eisenpakket voor de rolstoel wordt onafhankelijk medisch advies aangevraagd.

Voor rolstoelen geldt geen eigen bijdrage en worden gratis in bruikleen verstrekt. Ook alle aanpassingen (op medische gronden) en eventuele reparaties komen voor rekening van de Wmo. Reparaties die nodig zijn als gevolg van oneigenlijk gebruik komen voor rekening van de cliënt.

Sportrolstoel

Wanneer een rolstoel uitsluitend gebruikt wordt tijdens het sporten, dan valt de voorziening onder het thema sportrolstoel. Mensen met een beperking kunnen bij de gemeente een pgb aanvragen voor een sportrolstoel.

Richtlijnen voor de verstrekking zijn:

- De rolstoel is primair nodig voor de maatschappelijke participatie van de cliënt (en dus niet ten behoeve van topsport) en er zijn geen alternatieven voor andersoortig vormen van participatie;
- Sportbeoefening is onmogelijk zonder deze sportrolstoel;
- Deze sportrolstoel is niet algemeen gebruikelijk;
- De persoon is lid zijn van een sportvereniging;
- De persoon gaat/neemt in de praktijk (actief) deel aan de sportactiviteit waar de sportrolstoel voor nodig is.

In bijlage 1 van de verordening Wmo en jeugdhulp staat de maximale tegemoetkoming en de termijnen die gelden voor deze voorziening. Er geldt geen eigen bijdrage voor sportrolstoelen.

Algemene richtlijnen t.a.v. het gebruik

Bij de verstrekking van (sport)rolstoelen (in bruikleen of in eigendom) kunnen een aantal voorwaarden worden opgelegd aan de cliënt. Deze worden vastgelegd in de bruikleenovereenkomst en overhandigd aan de cliënt.

Mantelzorg

Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat als de mantelzorger niet in staat is de rolstoel te duwen, er duwondersteuning op de rolstoel verschaft kan worden. In eerste instantie is echter de zelfredzaamheid van de cliënt het uitgangspunt. Pas wanneer deze ondersteuning nodig heeft van een mantelzorger worden

de (on)mogelijkheden van de vaste mantelzorger veelal onderzocht middels een onafhankelijk ergonomisch of medisch advies bij een daartoe gecontracteerd adviesinstantie.

Hoofdstuk 15 Begeleiding en dagbesteding Wmo

Inleiding

De Wmo verstaat onder begeleiding: alle activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de inwoner zodat iemand zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven. In het kader van begeleiding gaat het om de volgende activiteiten:

1. Het ondersteunen bij of het oefenen met vaardigheden of handelingen;
2. Het ondersteunen bij of aanbrengen van structuur of het voeren van de regie;
3. Het overnemen van toezicht op de inwoner.

Toelichting

Om voor begeleiding of dagbesteding in aanmerking te komen, zal het college eerst nagaan tijdens het onderzoek of mogelijke alternatieven al zijn beoordeeld.

Wettelijk voorliggende Voorzieningen

Het UWV, Werkplein Activerium en Werkbedrijf Lucrato begeleiden mensen naar werk vanuit onder andere de Participatiewet, Wet werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) en de Wajong 2015. De Wlz is verantwoordelijk voor het bieden van begeleiding en dagbesteding als er sprake is van een Wlz-indicatie. Dit is aan de orde als iemand 24 uur per dag zorg in de nabijheid of permanent toezicht nodig heeft. Om de overgang van de Wmo naar de Wlz goed in beeld te krijgen en vloeiend te laten verlopen, zijn we alert op het "omslagpunt". Het omslagpunt staat voor het gemiddeld aantal uren/dagdelen dat hoort bij de zorgzwaartepakketten uit de Wlz. Een richtlijn hiervoor is vijf dagdelen dagbesteding per week.

Bij een jongere wordt er bij de toegang tot de Wlz rekening gehouden met de aanwezigheid van gebruikelijke zorg. Dit is de dagelijkse verzorging en/of opvoeding die (pleeg)ouders of wettelijk vertegenwoordigers hun jeugdigen horen te geven. Als er sprake is van gebruikelijke zorg, is er geen aanspraak op zorg vanuit de Wlz.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen

Een partner, huisgenoot of mantelzorger kan in de thuissituatie helpen om de dag te structureren en samen activiteiten ondernemen. Zie hiervoor ook de richtlijn gebruikelijke hulp in de bijlage. Daarnaast kan het bezoeken van bijvoorbeeld een hobbyclub bijdragen aan de vraag naar een zinvolle dagbesteding en begeleiding.

Indien de cliënt niet in staat is zelf een oplossing te vinden voor zijn probleem, dan beoordeelt het college of er algemene of collectieve maatwerkvoorzieningen beschikbaar zijn, waarmee de cliënt geholpen kan zijn. Ook wordt cliënten gevraagd of zij de voorziening uit eigen middelen kunnen bekostigen.

Collectieve en individuele maatwerkvoorzieningen

De gemeente Epe biedt op het terrein van begeleiding op dit moment zowel collectieve als individuele maatwerkvoorzieningen voor jeugdigen en volwassenen. De keuze voor dagbesteding (begeleiding groep) of individuele begeleiding hangt af van het doel van de begeleiding.

- Voor het *daadwerkelijk bieden van dag- en weekstructuur en het overnemen van toezicht* is groepsbegeleiding adequaat en goedkoper. Daarnaast heeft het groepsgewijs oefenen van vaardigheden de voorkeur;
- Voor het *bieden van hulp bij het vergroten van de vaardigheden rond dag- of weekstructuur of het oefenen van specifieke vaardigheden*, is individuele begeleiding meer passend.

Daarnaast wordt een keuze gemaakt tussen lichte, duurzame, basis of complexe begeleiding (zie ook het Zorgproductenboek 2023). Zie ook <https://zorgregiomijov.nl/aanbieders/104>.

Hoofdstuk 16 Wonen/Verblijf

Inleiding

Sinds 1 januari 2015 is de uitvoering van de Maatschappelijke Opvang en het Beschermd Wonen binnen de Wmo (hierna: MO/BW) voor mensen met psychische of psychosociale problemen een verantwoordelijkheid van elke gemeente. In de regio Oost-Veluwe wordt deze verantwoordelijkheid gezamenlijk gedragen door de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Heerde, Hatteren en Voorst. Deze regionale samenwerking is vastgelegd in een convenant. Met de invoering van een woonplaatsbeginsel en het daarmee samenhangend nieuw verdeelmodel, gepland voor 1 januari 2024, wordt de decentralisatie van Beschermd Wonen voortgezet en wordt daarmee de centrumgemeente constructie voor Beschermd Wonen losgelaten. Middels een groeipad van tien jaar wordt het budget wat centrumgemeentes ontvangen afgebouwd en krijgen alle individuele gemeenten een eigen budget voor beschermd wonen

overgemaakt op basis van een nieuw objectief verdeelmodel. Voor wat betreft Maatschappelijke Opvang is er sprake van voortzetting van de centrumgemeente constructie.

De gemeenten in de regio Oost-Veluwe hebben zich uitgesproken over structurele financiële solidariteit en regionale samenwerking op het gebied van MO/BW. Daartoe wordt een regionaal budget gevormd waarbij elke individuele gemeente op basis van een jaarlijks bij te stellen percentage een deel van het individuele budget voor Beschermd Wonen overhevelt naar een regionaal budget. Het budgethouderschap hiervan is belegd bij de gemeente Apeldoorn.

Via de verlening van mandaat bieden de regiogemeenten de budgethouder het juridisch kader om de betreffende taken daadwerkelijk uit te voeren. De taken die de budgethouder uitvoert voor de gemeenten in de regio Oost-Veluwe zijn vastgelegd in een DVO.

Wanneer gemeenten spreken over beschermd thuis, dan bedoelen zij daarmee beschermd wonen zoals bedoeld in de wet maatschappelijke ondersteuning 2015, meer specifiek beschermd wonen in een tussenvorm waarbij cliënten op een gelijksoortige manier worden ondersteund in hun eigen woonomgeving.

Overgangsjaar 2023 voor Beschermd Thuis

In 2021 zijn gemeenten in de regio Oost-Veluwe gestart met de implementatie van het Regionaal Ontwerp Beschermd Thuis 2030 welke specifiek gericht is op de transformatie van beschermd wonen naar een beschermd thuis voor mensen met een psychische kwetsbaarheid in de regio Oost-Veluwe. Een onderdeel hiervan is een nieuwe regionale inkoop voor beschermd wonen naar beschermd thuis.

De geplande ingangsdatum van het nieuwe inkoopcontract voor beschermd thuis is 1 januari 2024. Dit komt overeen met de geplande datum van invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuw verdeelmodel voor beschermd wonen. Gemeenten gaan nieuwe producten, zogeheten 'integrale hersteltrajecten, inkopen welke uitvoering moeten geven aan de uitgangspunten van het regionaal ontwerp beschermd thuis 2030.

In het overgangsjaar 2023 wordt er nog gewerkt met de huidige Wonen/Verblijf producten. Vanaf 2024 gaan gemeenten werken met nieuwe producten. De criteria zoals die in de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Epe 2023 zijn opgenomen zijn zowel van toepassing op de huidige producten als op de nieuw in te kopen producten. In beide gevallen gaat het om producten uit het domein MO/BW, vanaf 2024 Beschermd Thuis, waarvoor het college een inwoner in aanmerking kan laten komen wanneer deze voldoet aan de criteria zoals die zijn opgenomen in de verordening.

Bij Wonen/Verblijf gaat het om het bieden van onderdak en begeleiding aan mensen met psychische of psychosociale problemen.

Wonen/Verblijf is een maatwerkvoorziening. Deze maatwerkvoorziening biedt mensen waar nodig toezicht en ondersteuning in de nabijheid, (groeps-)structuur, begeleiding en een agogisch klimaat. De doelstelling van Wonen/Verblijf is de zelfredzaamheid van mensen met psychische en/of psychosociale problemen, die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving, te vergroten zodat zij naar vermogen kunnen participeren in de samenleving en zo goed mogelijk zelfstandig kunnen wonen.

Toelichting Wonen/Verblijf

De zorg- en ondersteuningsproducten zijn in elk geval tot 1 januari 2024 als volgt ingekocht:

- Wonen/Verblijf Individueel met begeleiding Perspectief
- Wonen/Verblijf Groep met begeleiding Perspectief:
- Wonen/Verblijf Groep met begeleiding Intensief:
- Wonen/Verblijf Groep met begeleiding Duurzaam:
- Time-Out Voorziening:

Alle colleges in de regio, waaronder het college van Epe, hebben een besluit genomen om zich te houden aan:

- Convenant 'Landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang'⁸ en de daarbij behorende handreiking 'Landelijke toegang maatschappelijke opvang'.
- Convenant 'Landelijke toegankelijkheid Beschermd Wonen'⁹ en de daarbij behorende handreiking en beleidsregels 'Landelijke toegang Beschermd Wonen'. De colleges hebben tevens het besluit genomen om de bij deze convenanten behorende beleidsregels ook ongewijzigd vast te stellen als beleidsregels van de desbetreffende gemeenten.
- Hulpvragen worden afgehandeld op grond van genoemde convenanten

Toelichting Beschermd Thuis

Het college kan een cliënt in aanmerking laten komen voor een maatwerkvoorziening beschermd thuis, in het overgangsjaar 2023 nog MO/BW, indien de cliënt:

- a. is aangewezen op een beschermde woonomgeving ter voorkoming van verwaarlozing/teloorgang, maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen.
- b. er sprake is van complexe psychosociale en psychiatrische problematiek
- c. niet in staat is om zichzelf op eigen kracht te handhaven in de samenleving

d. niet geholpen is met ondersteuning vanuit voorliggende en algemene voorzieningen aangevuld met ambulante maatwerkvoorzieningen al dan niet gecombineerd met respijtverblijf of een tijdelijk terugvalverblijf

e. binnen redelijke termijn zichzelf weer op eigen kracht zou kunnen handhaven in de samenleving zonder beschermde woonomgeving.

Het college kan een cliënt in aanmerking laten komen voor tijdelijk intramuraal verblijf bij een instelling waarbij er 24/7 begeleiding beschikbaar is op de locatie indien de cliënt:

a. niet geholpen is met reeds ingezette ambulante maatwerkvoorzieningen vanuit een beschermde woonomgeving waardoor de leefsituatie instabiel is geworden

b. ADL-taken niet meer zelfstandig kan uitvoeren en de regie overgenomen moet worden

c. is aangewezen op 24/7 toezicht in de nabijheid omdat verwaarlozing/teloorgang, maatschappelijk overlast of gevaar voor cliënt en anderen niet meer afgewend kan worden in de huidige leefsituatie
Alle colleges in de regio Oost-Veluwe, waartoe het college van Epe ook behoort, hebben in 2017 een besluit genomen om zich te houden aan het:

1. Convenant 'Landelijke toegankelijkheid maatschappelijke opvang' en de daarbij behorende handreiking 'Landelijke toegang maatschappelijke opvang'.
2. Convenant 'Landelijke toegankelijkheid Beschermd Wonen' en de daarbij behorende handreiking en beleidsregels 'Landelijke toegang Beschermd Wonen'. De colleges hebben tevens het besluit genomen om de bij deze convenanten behorende beleidsregels ook ongewijzigd vast te stellen als beleidsregels van de desbetreffende gemeenten.

Als het college heeft bepaald een cliënt in aanmerking te laten komen voor een maatwerkvoorziening dan zijn er verschillende producten te kiezen. De productkeuze voor een maatwerkvoorziening beschermd thuis, in 2023 de producten *Wonen/Verblijf*, wordt bepaald op basis van cliëntprofielen uit het zorgproductenboek van de ZorgRegio MIJ/OV. Deze profielen zijn tevens ter kennisgeving opgenomen in deze beleidsregels.

Crisis	Intensief
<p><u>Cliëntperspectief</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mijn hulpvraag is niet uitstelbaar ▪ Ik ervaar problemen op meerdere leefgebieden² ▪ Ik weet niet meer wat te doen, ben het overzicht kwijt, kan problematiek niet meer voldoende managen (regieverlies) ▪ Ik heb directe, gecoördineerde actie nodig <p><u>Hulpverlenersperspectief</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Direct handelen ▪ Regie voeren of overnemen regie ▪ 7x24 uur bereikbaar zijn ▪ Z.s.m. zicht op de problematiek en inzet van vervolgtraject samen met de gemeentelijke toegangsverlener 	<p><u>Cliëntperspectief</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik weet niet wat nodig is om het probleem op te lossen ▪ Mijn hulpvraag is niet inzichtelijk/duidelijk ▪ Ik heb geen grip meer (regieverlies) ▪ Ik zit vast in een patroon en kom daar niet uit <p><u>Hulpverlenersperspectief</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Meervoudige problemen op meerdere leefgebieden of binnen een cliëntstelsel ▪ Goede analyse (of goed vervolg vanuit crisis) maken van situatie (knelpunten, sterke-zwakke analyse van cliënt of cliëntstelsel) ▪ Hulpvraag samen met cliënt verduidelijken en inzichtelijk maken ▪ Van regie overnemen naar eigen regie ▪ Handvatten geven om patronen te doorbreken
Perspectief	Duurzaam
<p><u>Cliëntperspectief</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik wil herstellen, ontwikkelen, leren 	<p><u>Cliëntperspectief</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ik wil graag vasthouden wat ik heb bereikt

<ul style="list-style-type: none">▪ Mijn hulpvraag is duidelijk, inzichtelijk▪ Ik heb zelf de regie of kan deze binnen voorspelbare termijn terug krijgen of vergroten <p><u>Hulpverlenersperspectief</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Ondersteuning en hulp gericht op herstel, ontwikkeling, leren; eigen kracht aanspreken▪ Samen met cliënt(systeem) in gesprek over meest passende hulp▪ Veel overlaten aan cliënt(systeem), cliënt kan het zelf managen▪ Achteroverleunen maar wel beschikbaar zijn▪ Zo nodig bij terugkrijgen en/of vergroten van eigen regie▪ Z.s.m. eigen ondersteunende rol afbouwen	<ul style="list-style-type: none">▪ Ik kan het (nog) niet alleen▪ Het is voor mij niet duidelijk hoe lang ik hulp nodig heb▪ Ik heb iemand nodig waar ik terecht kan als ik het even niet meer weet <p><u>Hulpverlenersperspectief</u></p> <ul style="list-style-type: none">▪ Langdurig ondersteuning gericht op vasthouden wat cliënt heeft bereikt▪ Inschatten van leervermogen en daarop aansluiten▪ Bijdragen aan maximale zelfredzaamheid naar vermogen▪ Vinger aan de pols/oogje in het zeil houden▪ Initiatief voor ondersteuning ligt zo veel mogelijk bij de cliënt
---	---

In het zorgproductenboek is bepaald dat de producten Wonen/Verblijf Crisis Basis en Wonen/Verblijf Crisis Hoog vallen onder het cliëntprofiel 'Crisis'. Het product Wonen/Verblijf Groep met begeleiding Intensief onder het cliëntprofiel 'Intensief', de producten Wonen/Verblijf Groep met begeleiding Perspectief en Wonen/Verblijf Individueel met begeleiding Perspectief onder het cliëntprofiel 'Perspectief' en tot slot het product Wonen/Verblijf Groep met begeleiding Duurzaam onder het cliëntprofiel 'Duurzaam'. Zie ook: https://www.zorgregiomijov.nl/images/3_Annex2_Zorgproductenboek_2023_definitief_per_1-1-2023.pdf

Voorliggende voorzieningen

Binnen de Wmo is ambulante ondersteuning voorliggend op Beschermd Wonen. Zie hiervoor beleidsregels begeleiding individueel. Voor cliënten in Beschermd Wonen is dagbesteding in de vorm van een algemene voorziening voorliggend aan dagbesteding in de vorm van een maatwerkvoorziening. Zie hiervoor beleidsregels Begeleiding Groep.

Algemeen gebruikelijke voorzieningen

Niet van toepassing voor Wonen/Verblijf.

Individuele maatwerkvoorzieningen

De beschikbare maatwerkvoorzieningen staan in de productcodelijst weergegeven. Na afronding van de inkoop (medio 2023) komt het nieuwe overzicht met de maatwerkvoorzieningen beschikbaar, geldig vanaf 1 januari 2024.

Hoofdstuk 17 Respijtopvang en crisisopvang Wmo

Inleiding

In artikel 2.2.2 van de Wmo staat dat het college algemene maatregelen treft ter bevordering van mantelzorg en vrijwilligerswerk en ter ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, die noodzakelijk zijn ter uitvoering van het plan, bedoeld in artikel 2.1.2, tweede lid. Dit betreft met name respijtopvang. Artikel 2.3.3. van de Wmo bevat een opdracht aan gemeenten om **in spoedeisende gevallen** een tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken. Het kan gaan om een breed scala van verzoeken om acute ondersteuning. Het college moet onverwijld beslissen tot het vertrekken van de tijdelijke maatwerkvoorziening, in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Toelichting Om in aanmerking te komen voor een individuele maatwerkvoorziening voor crisisopvang en/of begeleiding, respijtopvang of een time-out voorziening worden er een aantal afwegingen gemaakt.

- Allereerst wordt er gekeken of er andere eigen mogelijkheden zijn, bijvoorbeeld opvang in een zorghotel;
- Daarna wordt beoordeeld of er sprake is van gebruikelijke zorg. Hiervan is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is, die in staat kan worden geacht voor de opvang te zorgen. Dit is een persoon die ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is bijvoorbeeld een inwonende jeugdige, maar zijn ook inwonende ouders;
- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem wordt er gekeken naar een individuele maatwerkvoorziening. De hulp wordt door het college toegekend in de vorm van Zorg in natura (Zin).

Voorliggende voorzieningen

Tijdens het gesprek wordt er als eerst afgewogen of er voorliggende voorzieningen zijn waar de inwoner gebruik van kan maken, zoals de wet langdurige zorg (Wlz) en de Zorgverzekeringswet (Zvw). Zo is de Wlz van toepassing bij verblijf met langdurige zorg of bij iemand die al een Wlz indicatie heeft. Of de zorgverzekering bij opvang van ouderen die vanwege medische redenen tijdelijk niet thuis kunnen wonen (eerstelijns verblijf). Voor spoedzaken bij jeugd wordt de spoedeisende zorg van Jeugdbescherming Gelderland ingeschakeld.

Collectieve en individuele maatwerkvoorzieningen Respijtopvang (thuis / basis / hoog)

Respijtzorg is zorg ter ontlasting van de informele zorg rond een cliënt en wordt ingezet in het belang van de mantelzorger en de zorgvrager. Er zijn diverse vormen van respijtzorg: bij de cliënt thuis, op locatie van een opdrachtnemer en in een logeergezin. Respijtopvang (thuis of buitenshuis) kan worden ingepland en kan ook zo nodig structureel worden ingezet voor een aantal weekenden per jaar, of voor enkel dagen per week of langer.

- Respijtopvang Thuis: de cliënt is aangewezen op zorg die gepaard gaat met toezicht (geen 24 uur). De ontlasting van de persoon die gebruikelijke zorg of mantelzorg levert aan de cliënt is noodzakelijk. Deze hulp wordt in de thuissituatie geboden. De cliënt kan met inzet van dit product in de thuissituatie functioneren. Het product wordt ingezet als aanvulling op het wonen in de thuissituatie. Als de cliënt al beschikt over een indicatie begeleiding individueel wordt deze tijdens de respijtopvang gecontinueerd. Mocht er meer begeleiding individueel noodzakelijk zijn, dan dient dit te worden bekostigd op basis van het product Respijtopvang thuis.
- Respijtopvang Basis: de cliënt is (tijdelijk) aangewezen op zorg die gepaard gaat met permanent toezicht (24 uur). De ontlasting van de persoon die gebruikelijke zorg of mantelzorg levert aan de cliënt is noodzakelijk. Deze hulp kan zowel op een locatie als in de thuissituatie of in een logeergezin worden geboden. Er is (nog) geen sprake van zware problematiek, de cliënt heeft individuele begeleiding nodig en kan functioneren in een groep. De zorgaanbieder die respijtopvang levert zorgt voor permanent toezicht op de locatie, thuissituatie of in het logeergezin. Begeleiding individueel is onderdeel van dit product en hoeft niet apart te worden beschikt.
- Respijtopvang Hoog: de cliënt is door zijn of haar zorgbehoefte aangewezen op zorg die gepaard gaat met toezicht (24 uur). De ontlasting van de persoon die gebruikelijke zorg of mantelzorg levert aan de cliënt is noodzakelijk. Deze hulp kan zowel op een locatie als in de thuissituatie of in een logeergezin worden geboden. Er is sprake van zware problematiek, de cliënt heeft veel individuele begeleiding nodig en kan functioneren in een groep. De zorgaanbieder die respijtopvang levert zorgt voor permanent toezicht op de locatie, thuissituatie of in het logeergezin. Begeleiding individueel is onderdeel van dit product en hoeft niet apart te worden beschikt.

Er is bij opvang geen geneeskundige of verpleegkundige zorg nodig (dan is het namelijk zorgverzekering of WLZ). Er geldt een eigen bijdrage voor deze opvang.

Crisisopvang (Basis / Hoog / begeleiding crisis)

Bij crisis heeft de cliënt een niet uitstelbare hulpvraag met acute problematiek. Dit is niet uitstelbare hulp bij ondersteuning als gevolg van: plotselinge wijzigingen in de gezondheidssituatie van personen, beëindiging van opname in ziekenhuis of zorginstelling of de uitval van informele hulp vanuit sociale verbanden.

- Wonen/verblijf Crisis Basis: er is sprake van acute problematiek op 2 tot 3 leefgebieden. Er is sprake van regieverlies met name op het gebied van huisvesting en financiën en/of sprake van onveiligheid in de thuissituatie. De cliënt is 7x24 uur aangewezen op de bereikbaarheid van hulp. Opname is noodzakelijk, deze hulp kan niet in de thuissituatie worden geboden. De zorgaanbieder levert opvang en begeleiding. De acute situatie is binnen maximaal 8 weken weggenomen.
- Wonen/verblijf Crisis Hoog: er is sprake van acute problematiek op 4 of meer leefgebieden. Er is sprake van regieverlies en/of sprake van onveiligheid in de thuissituatie. De cliënt is 7x24 uur aangewezen op de bereikbaarheid van hulp. Opname is noodzakelijk, deze hulp kan niet in de thuissituatie worden geboden. De zorgaanbieder levert opvang en begeleiding. De acute situatie is binnen maximaal 8 weken weggenomen.
- Begeleiding Crisis: er is sprake van acute problematiek en de cliënt heeft direct begeleiding nodig in de thuissituatie. De cliënt is niet in staat om deze acute problematiek zelfstandig te beslechten. Er is sprake van regieverlies en/of sprake van onveiligheid in de thuissituatie. De zorgaanbieder levert integrale op aan de cliënt en zijn omgeving in de thuissituatie. De zelfregie van de cliënt kan voor een korte tijd worden overgenomen met als doel deze zo snel mogelijk weer terug te leggen bij de cliënt of diens omgeving.

Mantelzorgers

Middels bovengenoemde maatwerkvoorzieningen worden mantelzorgers ontlast.

Hoofdstuk 18 Wijziging en handhaving

Nieuwe feiten en omstandigheden die leiden tot een herziening of het herroepen of intrekken van een individuele maatwerkvoorziening in natura en/of pgb, moeten door de cliënt worden gemeld. Zie hiervoor tevens artikel 8 van de verordening.

1. Tot maximaal vijf jaar na uitbetaling van het pgb moet de cliënt rekening houden met controle door het college van de besteding van het pgb en moet de cliënt hiervoor van belang zijnde stukken beschikbaar houden.
2. Het pgb voor hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere eenmalige voorzieningen kan door het college rechtstreeks aan de leverancier of aanbieder uitbetaald worden.
3. Voor zover het een pgb voor een periodieke voorziening als hulpverlening betreft, controleert het college de besteding van het budget na afloop van een kalenderjaar of anders steekproefsgewijs.
4. De cliënt mag tot 10 weken van het jaar volgend op het kalenderjaar waarover verantwoording moet worden afgelegd, betalingen vanuit het pgb doen die betrekking hebben op het te verantwoorden jaar.
5. De besteding van het pgb moet, tenzij hierover schriftelijke afwijkende afspraken zijn gemaakt, binnen 6 maanden zijn gestart. Indien dit niet het geval is, kan het recht op pgb worden ingetrokken.
6. Bij het overlijden van de cliënt eindigt de periodieke uitkering van het pgb op de dag na de overlijdensdatum.
7. In geval van spoed, crisis en dwang treft het college direct een tijdelijke voorziening. Het college beschikt achteraf.
8. Bedragen tot € 50,- worden niet teruggevorderd of verrekend.
9. Indien de cliënt het terug te vorderen pgb niet of niet volledig binnen de schriftelijk gestelde termijn terugbetaald, kan overdracht aan de gerechtsdeurwaarder plaatsvinden. De openstaande vordering wordt in dat geval verhoogd met buitengerechtelijke en eventuele gerechtelijke kosten. Specifiek ten aanzien van de Wmo
10. Nadat het door de cliënt terug te betalen bedrag door het college is ontvangen, meldt het college het aangepaste periodebedrag bij het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het CAK voert vervolgens een herberekening van de eigen bijdrage uit en informeert de cliënt over de uitkomst hiervan.

Overgangsregeling

1. Wanneer nieuwe afspraken met het college leiden tot aanpassing van de zorgovereenkomst van de informele hulp, en deze door de nieuwe gemeentelijke pgb-regels er qua inkomen op achteruitgaat, kan afhankelijk van de situatie, de omvang van de inkomensdaling en de duur van de periode dat de hogere inkomen is ontvangen een overgangsperiode van minimaal 1 maand en maximaal een half jaar worden geboden.

Hoofdstuk 19 Intrekking

1. Gelijktijdig met het inwerking treden van deze beleidsregels, worden de huidige Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe 2021 ingetrokken.

Hoofdstuk 20 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregels treden in werking de dag na bekendmaking
2. Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Epe 2023.

Aldus besloten door het college van burgemeester en wethouders d.d. 15 augustus 2023

de burgemeester, dhr. dr. T.C.M. Horn

de secretaris, dhr. N.L.J.J. Dusink

[1] De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft in de Regeling zorgverzekering (per 1-1-2018) in het algemeen bepaald welke medische hulpmiddelen onder welke voorwaarden en bij welke medische indicaties op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw) en het Besluit zorgverzekering voor vergoeding in aanmerking komen.

[2] Voor zwaardere en langdurige zorg geldt de Wet langdurige zorg. Bewoners met een Wlz-indicatie verblijven in een instelling en hebben hun indicatie voor langdurig verblijf verzilverd.

[3] artikel 2.14 Besluit Zorgverzekering

[4] (<http://www.stimulansz.nl/nieuwspagina/wmo/hoog-laag-installatie-rolstoel>)

Bijlage 1 Overzicht individuele maatwerkvoorzieningen

Binnen de bouwstenen ondersteuning, behandeling en wonen/verblijf wordt een onderscheid gemaakt in basis, middel en complex. Daarnaast is begeleiding en behandeling zowel individueel als in groepsverband mogelijk. Verder onderscheiden we begeleiding crisis, behandeling crisis en wonen/verblijf crisis.

De hulpvraag van jeugdigen en volwassenen is uniek en onderling verschillend. De duur van de hulpvraag kan kort of juist lang zijn. Maar deze kan ook verschillen in de intensiteit van de zorgvraag: de ene hulpvraag is lichter of juist zwaarder dan de andere hulpvraag. Dit betekent dat een hulpvraag lang kan zijn, maar een licht karakter hebben. Een hulpvraag kan ook kort duren, maar in die korte tijd juist zwaar zijn. Op deze manier zijn 4 combinaties mogelijk tussen de duur van de zorg en ondersteuning en de intensiteit van de hulpvraag. Die combinaties en de benaming ervan staan hieronder:

Deze combinaties tussen duur en intensiteit kunnen gelden voor elke ondersteuning op individueel of groepsniveau, wonen/verblijf en behandeling.

Binnen de bouwsteen bepaalt de toegang of de jeugdhulpaanbieder samen met de jeugdige of zijn ouders welke jeugdhulp precies nodig is binnen de daarvoor door de gemeente gestelde kaders.

- De gezamenlijke inkoop Wmo, Jeugdhulp en Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen heeft geleid tot een aantal integrale bouwstenen die voor zowel volwassenen als jeugdigen beschikbaar zijn.
- Behandeling is een specifieke bouwsteen jeugdhulp. De behandeling voor jeugdigen is onderdeel van de Jeugdwet. Vanaf 18 jaar valt behandeling onder de Zorgverzekeringswet.
- Pleegzorg en gezinshuizen is een bijzondere vorm van wonen/verblijf van jeugdigen. De plaatsing van jeugdigen in een pleeggezin of gezinshuis heeft de voorkeur boven plaatsing in een residentiële setting.
- Dyslexiezorg betreft de behandeling van ernstige enkelvoudige dyslexie bij jeugdigen in de basisschoolleeftijd. Dyslexiezorg wordt alleen vergoed voor kinderen op de basisschool die maximaal 12 jaar oud zijn bij aanvang van de behandeling. De behandeling kan wel op de middelbare school afgerond worden.
- Gesloten jeugdhulp omvat de zorg en behandeling voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen, waarbij gevaar bestaat voor de gezondheid en veiligheid van de jeugdige en/of zijn omgeving, in een gesloten accommodatie op basis van een machtiging, spoedmachtiging of voorwaardelijke machtiging van de rechter.
- Specialistische Geestelijke Gezondheidszorg (SGGZ): naast behandeling basis en complex is sprake van specialistische vormen van GGZ voor basale stoornissen, stabilisatie, ernstig psychische aandoeningen en in crisissituaties.
- Activiteiten in het preventief justitieel kader betreffen de inzet van de deskundigheid van jeugdbescherming of jeugdhulp ter voorkoming van een maatregel of in het proces ter voorbereiding van een aanvraag van een maatregel bij de kinderrechter. Een maatregel voor jeugdbescherming en jeugdreclassering wordt door de kinderrechter opgelegd. Naast de maatregel kan de rechter ook beslissen dat jeugdhulp nodig is. De gemeente i.c. het CJG is gehouden deze jeugdhulp in te

zetten, binnen de voorwaarden die daarvoor zijn vastgelegd in de Jeugdwet, de verordening Jeugd en Wmo, deze beleidsregels en de Gelderse Verbeteragenda.

- Kindergeneeskunde is de zorg door een medisch specialist om een integraal traject te bevorderen als er zowel medische als psychische problemen zijn bij jeugdigen. Het betreft dan een arts uit het ziekenhuis.
- Ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het vervoer van de jeugdige naar de jeugdhulp. Er kan bij ouders sprake zijn van zodanige beperkingen dat zij niet instaat zijn hun kind de jeugdhulp te laten bezoeken. De gemeente kan dan een vervoersvoorziening afgeven. Een besluit hiertoe wordt altijd door het CJG genomen.

Bijlage 2 Richtlijnen Gebruikelijke Hulp

Gebruikelijke hulp is de hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen verwacht mag worden van de echtgenoot, ouders, inwonende jeugdigen of andere huisgenoten. Het gaat veelal om mensen die ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt.

Bij gebruikelijke hulp wordt een onderscheid gemaakt in kortdurende en langdurige situaties.

- Bij kortdurende situaties is er uitzicht op een dusdanig herstel van beperkingen en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de cliënt. Daarbij gaat het over het algemeen over een periode van maximaal drie maanden.
- Er is sprake van een langdurige situatie als het gaat om chronische situaties waarbij naar verwachting de hulp langer dan drie maanden nodig zal zijn.

Algemeen aanvaarde maatstaven:

- In kortdurende situaties moet alle persoonlijke verzorging en hulpverlening door de gebruikelijke hulpverlener worden geboden.
- In langdurige situaties is de hulp, waarvan kan worden gezegd dat deze op basis van algemeen aanvaarde maatstaven door de sociale omgeving (ouders, partners, volwassen inwonende kinderen en andere volwassen huisgenoten) aan de cliënt moet worden geboden gebruikelijke hulp.
- Het bieden van een beschermende woonomgeving van ouders aan jeugdigen is tot een leeftijd van 18 jaar gebruikelijke hulp, zowel in kortdurende als langdurige situaties.

Hulp door twee hulpverleners

Bij de cliënt met een complexe hulpvraag kan het noodzakelijk zijn dat deze door twee hulpverleners geleverd wordt. Is er sprake van gebruikelijke hulp, dan wordt dit toegepast op de te leveren hulp door de eerste persoon. Voor de door de tweede persoon te leveren hulp wordt de (gemiddelde) tijd volledig toegekend.

Voor de aanwezigheid van een tweede hulpverlener ter ondersteuning van bijvoorbeeld een fysiotherapeut is de cliënt niet aangewezen op ondersteuning vanuit de Wmo of Jeugdwet, de verantwoordelijkheid voor de adequate hulpverlening ligt bij de therapeut zelf.

Algemeen beoordelingskader bij jeugdigen

Het onderzoek door het CJG naar de aanspraak op een individuele maatwerkvoorziening op grond van de Jeugdwet in relatie tot gebruikelijke hulp van ouders aan kinderen wordt als volgt beoordeeld:

- Wat is de situatie? Hoe is de ontwikkeling van het kind en is er sprake van voorgaande hulpverlening?
- Is er sprake van opgroei-, opvoed-, of psychische problematiek?
- Is er een oplossing mogelijk via eigen mogelijkheden of het sociale netwerk van de ouders?

Indien er geen oplossingen zijn via eigen mogelijkheden of het sociale netwerk en de ouders kunnen de benodigde inspanning niet leveren, kan er worden gekeken naar een maatwerkvoorziening.

Om vast te stellen op welke hulp de jeugdige is aangewezen, wordt door het CJG beoordeeld welke hulp op het gebied van persoonlijke verzorging en hulpverlening uitgaat boven de hulp die een kind van dezelfde leeftijd zonder beperkingen redelijkerwijs nodig heeft. Bij die beoordeling worden de leeftijd van de jeugdige, de aard van de zorghandelingen, de frequentie van deze zorghandelingen en de omvang van de daarmee gemoeide tijd betrokken (ECLI:NL:RBROT:2018:5884). Deze thema's worden hieronder uitgelegd. Ook wordt beoordeeld of sprake is van één of meer uitzonderingen die van invloed kunnen zijn bij het bepalen van de gebruikelijke hulp van ouders aan jeugdigen. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met die situaties waarbij ouders voortdurend in de nabijheid moeten zijn om onplanbare hulp en toezicht te leveren vanwege de (chronische) aandoening, stoornissen en beperkingen van de jeugdige.

A. Leeftijd

Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met verschillen die tussen jeugdigen in dezelfde leeftijdscategorie bestaan. Bij de beoordeling van wat tot gebruikelijke hulp van ouders voor hun kinderen behoort, past daarom een zekere marge. Ook bij gezonde jeugdigen van dezelfde leeftijd kan de hulp die de ene jeugdige nodig heeft meer of minder zijn dan de hulp die een andere jeugdigenodig heeft. De ene jeugdige is nu eenmaal gemakkelijker of sneller zelfstandig dan de andere jeugdige. Voorbeeld: Veel jeugdigen van 4 jaar zijn overdag zindelijk en gaan zelf naar het toilet, maar het is niet ongewoon dat een jeugdige van deze leeftijd hier stimulans, hulp of toezicht bij nodig heeft.

B. Aard van de zorghandelingen

Gebruikelijke hulp bij jeugdigen kan handelingen omvatten die niet standaard bij alle jeugdigen voorkomen. Het gaat dan om handelingen die een gebruikelijke hulphandeling vervangen, zoals het geven van sondevoeding in plaats van eten. Of om handelingen die in samenhang met reguliere zorgmomenten

kunnen worden geboden, zoals het geven van medicijnen. Voorbeelden van handelingen die gebruikelijke hulphandelingen vervangen kunnen zijn: het legen van een katheterzakje in plaats van verschonen; bij een jeugdige met een verstandelijke beperking oefenen met het gebruik van pictogrammen in plaats van oefenen met topografie.

C. Frequentie en patroon van de zorghandelingen

Zorghandelingen die meelopen in het normale patroon van dagelijkse hulp aan een jeugdige, zoals drie keer eten per dag, kunnen als gebruikelijke hulp worden aangemerkt. Voorbeeld: Als een jeugdige bij het ontbijt en het naar bed gaan medicatie aangereikt moet krijgen, loopt dit mee in de het normale patroon van dagelijkse hulp aan een jeugdige en wordt dit als gebruikelijke hulp aangemerkt. Hetzelfde geldt voor het aanreiken van spullen of speelgoed na afloop van de maaltijd of na een drinkmoment, bij jeugdigen met een lichamelijke beperking. Een voorbeeld van zorghandelingen die niet meelopen in het normale patroon van dagelijkse hulp van ouders aan een jeugdige, is het meerdere malen per nacht bieden van hulp van ouders aan een jeugdige. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met die zorgsituaties waarbij ouders voortdurend in de nabijheid moeten zijn om onplanbare hulp en toezicht te leveren vanwege de (chronische) aandoening, stoornissen en beperkingen van de jeugdige.

D. Omvang van de met de zorghandelingen gemoeide tijd

De omvang van de tijd die met de zorghandelingen is gemoeid, kan meebrengen dat niet langer van gebruikelijke hulp sprake is. Voorbeeld: alle jeugdigen hebben tot een bepaalde leeftijd hulp nodig bij wassen en aankleden, maar als deze handelingen veel meer tijd kosten vanwege bijvoorbeeld spasticiteit, wordt deze extra tijd niet als gebruikelijke hulp gezien.

E. Samenhangende beoordeling

De hiervoor genoemde criteria moeten telkens in samenhang en gelet op de omstandigheden van de jeugdige worden beoordeeld. Een concrete uitwerking: het geven van medicatie (aard) bij een jeugdige van 9 jaar (leeftijd) is gebruikelijke hulp. Als de medicatie elke nacht (meerdere malen) moet worden toegediend, loopt dit niet mee in het dagelijkse patroon en moet beoordeeld worden of ouders hierdoor zodanig belast worden dat het niet meer redelijk is dit als gebruikelijke hulp te beschouwen. Bij de beoordeling wordt gebruik gemaakt van de richtlijnen die zijn opgenomen in deze bijlage. Het uitgangspunt van gebruikelijke hulp is dat dit de hulp betreft die ouders volgens heersende maatschappelijke opvattingen moeten bieden aan jeugdigen zonder beperkingen, rekening houdend met verschillen die bij jeugdigen in dezelfde leeftijdscategorie bestaan.

Beoordelingskader bij een schoon huis

Als duidelijk is welke activiteiten die onder de huishoudelijke ondersteuning vallen, niet door de aanvrager uitgevoerd kunnen worden, wordt gekeken of er huisgenoten zijn die deze taken kunnen overnemen. Van huisgenoten wordt verwacht dat zij primair verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van de huishoudelijke taken ongeacht of de huisgenoot een baan heeft, een studie volgt of het vanuit cultureel oogpunt niet bij zijn of haar taken vindt horen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten kunnen de niet-uitstelbare taken overgenomen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het overigens veelal om uitstelbare taken.

Huisgenoten kunnen ook huurders zijn, met uitzondering van eerste en tweedegraads familieleden. Van huurders wordt verwacht dat zij zorg dragen voor het schoonhouden van de gemeenschappelijke ruimtes. Van huisgenoten jonger dan 23 jaar is een leeftijdsgebonden verwachting welke huishoudelijke taken zij kunnen uitvoeren:

Jeugdigen tot 5 jaar

Van jeugdigen tot 5 jaar wordt geen bijdrage in het huishouden verwacht.

Kinderen van 5 tot 13 jaar

Van jeugdigen van 5 tot 13 jaar wordt verwacht dat zij naar hun eigen mogelijkheden betrokken worden bij lichte huishoudelijke taken zoals opruimen, tafel dekken/opruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien.

Jeugdigen van 13 tot 18 jaar

Van jeugdigen van 13 tot 18 jaar wordt verwacht dat zij, naast de activiteiten die benoemd zijn voor jeugdigen van 5 tot 13 jaar, hun eigen kamer op orde kunnen houden (rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen).

Huisgenoot van 18 tot 23 jaar

Van een 18 tot 23 jarige wordt verwacht dat hij of zij een éénpersoonshuishouden kan voeren. De huishoudelijke taken van een éénpersoonshuishouden zijn: schoonhouden van de sanitaire ruimte, keuken en een kamer, de was doen, boodschappen doen, maaltijd verzorgen, afwassen en opruimen, eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden

Beoordelingskader bij persoonlijke Verzorging

Partners onderling, in kortdurende situaties

Van partners wordt in kortdurende situatie verwacht dat zij elkaar alle persoonlijke verzorging bieden. De zorgplicht van partners onderling betreft persoonlijke, lichaamsgebonden zorg in de vorm van assistentie en overname bij de algemeen dagelijkse levensverrichtingen, maar ook aandacht en begeleiding bij een aandoening. Bijvoorbeeld als de partner een been breekt. Cliëntsoevereiniteit behoort bij partners onderling niet tot de categorie uitzonderingen en is daarom hier niet van toepassing, ook niet vanwege geloofsovertuiging, culturele achtergrond of binnen een gezinssituatie waarin partners ruzie hebben.

Partners onderling, in langdurige situaties

Als vanaf de start van de zorgsituatie duidelijk is dat deze een langdurig karakter heeft, is er geen sprake van gebruikelijke hulp. Er hoeft dan niet eerst drie maanden 'gebruikelijke hulp' door partners geleverd te worden, alvorens een individuele maatwerkvoorziening kan worden toegekend.

Volwassen inwonende kinderen en/of andere volwassen huisgenoten onderling

Persoonlijke verzorging door volwassen inwonende kinderen en andere volwassen huisgenoten, anders dan partners onderling, is geen gebruikelijke hulp.

Ouders aan jeugdigen, in kortdurende situaties

Alle persoonlijke verzorging door de ouder aan de jeugdige is gebruikelijke hulp als er sprake is van een kortdurende zorgsituatie met uitzicht op een dusdanig herstel van het gezondheidsprobleem en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de cliënt, dat een Individuele voorziening op grond van de Jeugdwet daarna niet langer is aangewezen. Daarbij gaat het over het algemeen over een periode van maximaal drie maanden. Voorbeeld: het (extra) verschonen bij buikgriep.

Ouders aan jeugdigen, in langdurige situaties

Ouders hebben een verantwoordelijkheid om voor hun kinderen te zorgen (gebruikelijke hulp). Ook als de zorg en ondersteuning aan hun kind vanwege een beperking meer tijd en inspanning kost dan de zorg en ondersteuning voor een kind zonder beperking. Zodra ouders de benodigde inspanning niet kunnen leveren wegens overbelasting of dreigende overbelasting of als er specialistische hulp nodig is, kan er worden gekeken naar een (maatwerk)voorziening. Gebruikelijke hulp bij jeugdigen kan ook handelingen omvatten die niet standaard bij alle jeugdigen voorkomen. Het gaat dan om handelingen die een gebruikelijke hulphandeling vervangen, zoals het geven van sondevoeding in plaats van eten, of om handelingen die in samenhang met reguliere zorgmomenten kunnen worden geboden zoals het geven van medicijnen. Voorbeeld: het toedienen van eten en drinken door een ouder aan een kind van 2 jaar is gebruikelijke hulp, ook als het om sondevoeding gaat. Als het voeden van dit kind via de sonde meer tijd kost, of vaker moet gebeuren dan de normale dagelijkse eet- en drinkmomenten, kan er een aanspraak op een individuele maatwerkvoorziening zijn. Als een jeugdige een handeling zelf kan uitvoeren, is er op grond van het begrip 'redelijkerwijs' geen aanspraak op een individuele voorziening, zoals het legen of wisselen van een katheterzakje.

Aanleren

Het aanleren van handelingen op het gebied van persoonlijke verzorging aan derden (familie, vrienden) is gebruikelijke hulp. Als anderen dan de gebruikelijke hulpverlener de handelingen uitvoeren als de gebruikelijke hulpverlener niet aanwezig is, wordt van de gebruikelijke hulpverlener verwacht dat hij die handelingen zelf aan de desbetreffende persoon aanleert.

Persoonlijke verzorging tijdens kinderopvang

De opvang/zorg die instanties voor kinderopvang plegen te bieden is gebruikelijke hulp. Alleen voor de hulp die aanvullend nodig is aan de opvang/zorg, zoals instanties voor kinderopvang die plegen te bieden, is er aanspraak op een individuele maatwerkvoorziening op grond van de Jeugdwet. De niet-uitstelbare persoonlijke verzorging en verpleging kan tijdens kinderopvang geïndiceerd worden.

Voorbeeld: een baby krijgt bij de kinderopvang drie keer per dag een flesje. Voor een baby valt het geven van een flesje onder normale dagelijkse zorg, zoals kinderopvang die biedt, dat is dus geen hulpverlening die onder de Jeugdwet valt. Nu kost het bij deze baby, vanwege ernstige slikproblemen, extra tijd om dat flesje te geven. Voor het geven van een flesje staat gemiddeld 20 minuten per keer en bij deze baby kost het 35 minuten per keer. De minuten meer tijd komen voort uit aandoening gerelateerde stoornissen en beperkingen. De extra tijd die het kost om het flesje te geven, valt wel onder de Jeugdwet, dus: drie keer 15 minuten = 45 minuten per dag dat het kind gebruik maakt van de kinderopvang. Wanneer de baby geen flesje zou krijgen maar sondevoeding, dan is de volledige tijd voor het toedienen van de sondevoeding tijdens de kinderopvang hulpverlening die valt onder de Jeugdwet. Het geven van sondevoeding valt niet onder hulp zoals instanties voor kinderopvang die bieden. Om deze reden kan het geven van sondevoeding gedurende de kinderopvang volledig worden toegekend.

Persoonlijke verzorging tijdens onderwijs

De school biedt gangbare en normale dagelijkse hulp, zoals het strikken van veters, het aantrekken van een jas en hulp bij toiletgang bij kleuters. Voor deze gangbare en normale dagelijkse hulp kan geen individuele maatwerkvoorziening worden ingezet.

Gedurende de tijd dat een jeugdige de school bezoekt, is er voor de niet-uitstelbare hulp geen verplichting voor de ouders om deze gebruikelijke hulp op school te leveren. Deze hulp kan dus worden toegekend. De onderwijsregelgeving is voorliggend op een individuele maatwerkvoorziening vanuit de Jeugdwet tijdens schooltijd.

Beoordelingskader bij Begeleiding

Partners onderling, ouders en volwassen inwonende jeugdigen en/of andere volwassen huisgenoten onderling

Kortdurende situaties

Alle begeleiding van de cliënt door de partner, ouder, volwassen kind en/of elke andere volwassen huisgenoot is gebruikelijke hulp als er sprake is van een kortdurende zorgsituatie.

Langdurige situaties

Als het gaat om een chronische situatie is de begeleiding van een volwassen cliënt gebruikelijke hulp wanneer die begeleiding naar algemeen aanvaarde maatstaven door partner, ouder, inwonende jeugdige en/of andere huisgenoot in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar moet worden geboden. Het gaat hierbij in ieder geval om de volgende vormen van begeleiding aan een cliënt:

- Het geven van begeleiding aan een cliënt op het terrein van de maatschappelijke participatie.
- Het begeleiden van de cliënt bij het normaal maatschappelijk verkeer binnen de persoonlijke levenssfeer, zoals het bezoeken van familie/vrienden, huisarts, enzovoort.
- Het bieden van hulp bij of het overnemen van taken die bij een gezamenlijk huishouden horen, zoals het doen van de administratie, regie voeren over het huishouden of het uitvoeren van huishoudelijke (schoonmaak)taken zoals schoonmaak. Dit kan worden overgenomen door een niet-beperkte huisgenoot wanneer die taak altijd door de nu beperkte cliënt werd uitgevoerd.

Ouders aan jeugdigen, in kortdurende situaties

Alle begeleiding door de ouder aan de jeugdige is gebruikelijke hulp als er sprake is van een kortdurende zorgsituatie met uitzicht op een dusdanig herstel van het gezondheidsprobleem en de daarmee samenhangende zelfredzaamheid van de cliënt, dat een individuele maatwerkvoorziening daarna niet langer is aangewezen. Daarbij gaat het over het algemeen over een periode van maximaal drie maanden.

Ouders aan jeugdigen, in langdurige situaties

Ouders hebben een verantwoordelijkheid (ook op grond van het Burgerlijk Wetboek) om voor hun kinderen te zorgen (gebruikelijke hulp). Ook als de zorg en ondersteuning aan hun kind vanwege een beperking meer tijd en inspanning kost dan de zorg en ondersteuning voor een kind zonder beperking. Zodra ouders de benodigde inspanning niet kunnen leveren, kan er worden gekeken naar een voorziening.

Aanleren

Het leren omgaan van derden (familie/vrienden) met de cliënt is gebruikelijke hulp.

Uitzonderingen

1. Voor zover een partner, ouder, volwassen kind en/of elke andere volwassen huisgenoot geobjectiveerde beperkingen heeft en/of kennis/vaardigheden mist om gebruikelijke hulp ten behoeve van cliënt uit te voeren en deze vaardigheden niet kan aanleren wordt van hen geen bijdrage verwacht.
2. Voor zover een partner, ouder, volwassen kind en/of andere volwassen huisgenoot overbelast is of dreigt te raken wordt van hem of haar geen gebruikelijke hulp verwacht, totdat deze dreigende overbelasting is opgeheven. Daarbij geldt het volgende:
 - a. Wanneer voor de partner, ouder, volwassen kind en/of andere volwassen huisgenoot eigen mogelijkheden en/of voorliggende voorzieningen zijn om de (dreigende) overbelasting op te heffen, dienen deze eigen mogelijkheden hiertoe te worden aangewend. Als er sprake is van (dreigende) overbelasting vanwege het zelf leveren van hulpverlening of een andere individuele maatwerkvoorziening, dient men die overbelasting op te heffen door deze hulp door (andere) hulpverleners uit te laten voeren/in te kopen.
 - b. Voor zover de (dreigende) overbelasting wordt veroorzaakt door maatschappelijke activiteiten buiten de gebruikelijke begeleiding, wel of niet in combinatie met een fulltime werkweek, gaat het verlenen van gebruikelijke hulp voor op die maatschappelijke activiteiten.

3. Voor zover de cliënt zich in de terminale levensfase bevindt, wordt geen bijdrage vereist van een partner, ouder, kind en/of andere huisgenoot.

Aandachtspunten

Ouderlijk toezicht aan jeugdigen is gebruikelijke hulp. Jeugdigen (met of zonder ziekte of handicap) hebben ouderlijk toezicht nodig. Dit toezicht wordt anders van aard naarmate een kind ouder wordt en zich ontwikkelt.

Bij een cognitief beperkte jeugdige met gedragsproblemen kan het zijn, dat er meer dan gebruikelijk correctie en aansturing van gedrag en vaak ook meer aandacht voor vaste structuur nodig is. Begeleiding naar ziekenhuis: als een kind vanwege bijvoorbeeld nierdialyse meerdere keren per week naar het ziekenhuis moet, is het gebruikelijk dat een ouder meegaat. Hiervoor is geen individuele maatwerkvoorziening mogelijk. Deze uren worden wel meegewogen in de weging van de (over)belasting van ouders voor de zorg van hun kind vanwege de aandoening.

Begeleiding naar zwemles: hiervoor is geen individuele maatwerkvoorziening mogelijk. Het is gebruikelijk dat ouders met hun kind meegaan naar zwemles.

Begeleiding tijdens kinderopvang

Wanneer ouders werken, zijn/blijven zij verantwoordelijk voor de opvang/verzorging van hun kinderen. De begeleiding die buiten dit werk/onderwijs om als gebruikelijke hulp wordt beschouwd, kan gedurende de tijd dat de ouders werken/onderwijs volgen niet worden toegekend.

Beoordelingskader bij Beschermende woonomgeving en jeugdigen

Ouders aan jeugdigen

1. Het door de ouders aan de jeugdige bieden van een beschermende woonomgeving moet afhankelijk van de levensfase van het kind als gebruikelijke hulp worden aangemerkt, ook als er sprake is van een jeugdige met een ziekte, aandoening of beperking. In de bijlage bij dit onderdeel zijn per levensfase richtlijnen ten aanzien van de Gebruikelijke hulp van ouders voor jeugdigen met een normaal ontwikkelingsprofiel opgenomen.
2. Als een jeugdige niet bij (een van) de ouder(s) kan wonen, vanwege de onmogelijkheden van de ouder(s) om een veilig thuis te bieden en/of vanwege opvoedingsonmacht van de ouder(s), is verblijf op grond van de Jeugdwet aan de orde.

Daarnaast kan er in deze situaties bij jeugdigen met een aandoening, stoornis of beperking aanspraak zijn op verblijf op grond van de Wet Langdurige zorg als de zorg noodzakelijkerwijs gepaard gaat met een therapeutisch leefklimaat en/of permanent toezicht.

Het bieden van een beschermende woonomgeving waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden, is gebruikelijk tot een leeftijd van 18 jaar. Dit betekent dat jeugdigen (tot 18 jaar) alleen in aanmerking komen voor Verblijf als er een noodzaak is voor een therapeutisch leefklimaat en/of permanent toezicht.

Algemene richtlijn bij (dreigende) overbelasting van partner, ouder, volwassen kind en/of andere huisgenoten

De zorg voor een ziek kind of een zieke partner, kan zo zwaar worden dat van overbelasting sprake is. Soms blijkt een individuele maatwerkvoorziening niet voldoende te zijn. In zulke gevallen kan de gebruikelijke hulp opnieuw beoordeeld worden en zo nodig leiden tot een gewijzigd besluit. Voor het bieden van een beschermende woonomgeving blijven ouders, ook bij overbelasting, zelf verantwoordelijk.

Beoordeling van overbelasting

Aan het indiceren van bovengebruikelijke hulp gaat het beoordelen van de overbelasting vooraf.

Overbelasting wijst op een verstoring van het evenwicht tussen draagkracht en belastbaarheid, waardoor fysieke en/of psychische klachten ontstaan. Naast de aard en ernst van de overbelasting wordt onderzocht of de gebruikelijke hulpverlener de zorg nog zelf kan verlenen of niet (draagkracht) en/of de ernst van de ziekte van de jeugdige of partner is vergroot (belastbaarheid).

De vraag is of in individuele situaties van een uitzondering sprake is op grond waarvan toch gebruikelijke hulptaken moeten worden overgenomen. Eén van de redenen daarvoor kan zijn dat degenen van wie wordt verwacht dat zij taken overnemen, overbelast zijn (geraakt) en niet meer in staat zijn de gebruikelijke hulp te leveren. Steeds moet duidelijk zijn hoe de overbelasting zich uit en wat deze inhoudt. De met de overbelasting gepaard gaande klachten moeten duidelijk beschreven worden. Hiervoor kan om advies worden gevraagd van een onafhankelijk medisch adviseur.

Soms is het duidelijk dat de ouder, partner of huisgenoot overbelast is, maar soms ook niet. Er bestaat niet één, simpel af te nemen test, die hierover direct uitsluitend geeft. Wel gebruiken behandelaars en hulpverleners vragenlijsten waarmee overbelasting (mede) onderbouwd kan worden. Niet alleen de omvang van de planbare zorgtaken, maar ook de mate van de noodzaak tot het continu aanwezig zijn om onplanbare hulp te leveren is van invloed op de belastbaarheid van de gebruikelijke hulpverlener. Met andere woorden: het uitvoeren van enkele zorgtaken op vooraf afgesproken momenten is vaak minder belastend dan het uitvoeren van dezelfde zorgtaken, waarbij continue aanwezigheid en alertheid

van de gebruikelijke hulpverlener noodzakelijk is. Klachten en symptomen die bij een aanpassingsstoornis optreden, kunnen op overbelasting wijzen zonder dat van een stoornis in psychiatrische zin sprake hoeft te zijn. Het gaat om klachten en symptomen zoals:

- angst of gespannenheid: nervositeit, onrust, rusteloosheid, slecht slapen;
- depressie: hopeloosheid, huilbuien, somberheid;
- gedragsproblemen: negeren van normen en regels, onaangepast gedrag; gecombineerd emotioneel en gedragsgestoord: depressie en/of angst gecombineerd met een gedragsstoornis of onaangepast gedrag;
- lichamelijke klachten, verminderde prestaties of concentratieproblemen.

De werksituatie kan ook van invloed zijn op de belastbaarheid van de gebruikelijke hulpverlener. Mogelijk zijn ouders ziek gemeld bij de werkgever of onder behandeling bij een arts. Dit kan duiden op (dreigende) overbelasting.

Er moet een verband zijn tussen de overbelasting en de zorg die iemand (aan partner of jeugdige) biedt. Bij overbelasting door een dienstverband van te veel uren of als gevolg van spanningen op het werk, zal de oplossing in de eerste plaats gezocht moeten worden in minder uren gaan werken of aanpak van de spanningen op het werk.

Steeds zal daarom in het besluit worden aangegeven dat, wanneer de overbelasting bijvoorbeeld door het herinrichten van het huiselijk leven en/of werk kan worden teruggedrongen, dit dan ook van een ouder, partner of huisgenoot wordt verwacht. Wanneer de geldigheidsduur van het besluit verlopen is en een nieuwe aanvraag wordt gedaan, wordt gekeken of en welke inspanningen zijn gedaan om de overbelasting terug te dringen.

De volgende richtlijnen kunnen gebruikt worden ten aanzien van gebruikelijke hulp van ouders voor jeugdigen met een normaal ontwikkelingsprofiel in verschillende levensfasen van de jeugdige in relatie tot individuele maatwerkvoorzieningen op grond van Wmo en Jeugdwet:

Jeugdigen van 0 tot 3 jaar

1. hebben bij alle activiteiten verzorging van een ouder nodig;
2. ouderlijk toezicht is zeer nabij nodig;
3. zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen;
4. hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
5. hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.

Jeugdigen van 3 tot 5 jaar

1. kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehoorafstand (bijv. ouder kan was ophangen in andere kamer);
2. hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
3. hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
4. kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen;
5. hebben hulp, toezicht, stimulans, zindelijkheidstraining en controle nodig bij de toiletgang;
6. hebben hulp, toezicht, stimulans en controle nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen;
7. hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding;
8. zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven;
9. hebben een beschermde woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jeugdigen van 5 tot 12 jaar

1. Jeugdigen vanaf 5 jaar hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur/week;
2. kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijvoorbeeld jeugdige kan buitenspelen in directe omgeving van de woning als ouder thuis is);
3. hebben toezicht, stimulans en controle nodig en vanaf 6 jaar tot 12 jaar geleidelijk aan steeds minder hulp nodig bij hun persoonlijke verzorging zoals het zich wassen en tanden poetsen;
4. hebben hulp nodig bij het gebruik van medicatie;
5. zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook; ontvangen zo nodig zindelijkheidstraining van de ouders/verzorgers;
6. hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling;
7. hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
8. hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrije tijdsbesteding gaan;
9. hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Jeugdigen van 12 tot 18 jaar

1. hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
2. kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden;
3. kunnen vanaf 16 jaar een dag en/of een nacht alleen gelaten worden;
4. kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
5. hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;
6. hebben bij gebruik van medicatie tot hun 18e jaar toezicht, stimulans en controle nodig;
7. hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding;
8. hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bv. huiswerk of het zelfstandig gaan wonen);
9. hebben begeleiding en stimulans nodig bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid;

10. hebben tot 18 jaar een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Bijlage 3 Zelfredzaamheidsmatrix

Met deze matrix wordt de situatie van de cliënt op verschillende levensdomeinen beoordeeld.

Toelichting:

Score 5: volledig zelfredzaam,

Score 4: voldoende zelfredzaam,

Score 3: beperkt zelfredzaam,

Score 2: niet zelfredzaam,

Score 1: acute problematiek (crisis).

Een minimale score van 2 op het gebied van Geestelijke gezondheid is leidend. Score 1, acute problematiek, komt daarom ook niet voor in bovenstaande tabel. Score 1 bij geestelijke gezondheid is een acute fase, waarbij intramurale behandeling in een instelling nodig is. Score 1 in de andere levensdomeinen is ook een contra-indicatie voor Beschermd Wonen. Score 1 impliceert acute problematiek en deze heeft prioriteit. De crisis moet eerst voorbij zijn. Er moet enige stabiliteit op alle levensdomeinen zijn, pas dan is Beschermd Wonen passend.

**Bijlage 4 Puntbestemmingen Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
Ziekenhuizen**

Gelre Ziekenhuizen, Albert Schweitzerlaan 31, 7334 DZ Apeldoorn
Diagnostisch Centrum, Sprengenweg 70, 7314 ET Apeldoorn
Deventer Ziekenhuis, Nico Bolkesteinlaan 75, 7416 SE Deventer
Ziekenhuis Sint Jansdal, Wethouder Jansenlaan 90, 3844 DG Harderwijk
Isalakinieken Zwolle, ingangen: Dr van Heesweg 2 (hoofdingang)
Dr. Spanjaardweg 1 (dialyse) en 29 (behandelcentrum) Dr. Van Thienenweg Dr. Stolteweg 92-94 (Harhuis, Gebouw L.)

Revalidatiecentra

Klimmendaal Revalidatiespecialisten, Arnhemseweg 11, 7331 BA Apeldoorn
Revalidatiecentrum De Vogellanden, Hyacinthstraat 66a, 8013 XZ Zwolle

Verpleeghuizen

Verpleeghuis Casa Bonita, Anklaarseweg 91, 7316 MC Apeldoorn
Verpleeghuis Heemhof, Beatrijsgaarde 5, 7329 BK Apeldoorn
Verpleeghuis Randerode, Zuster Meyboomlaan 10, 7334 DV Apeldoorn
Verpleeghuis Zandhove, Hollewandseweg 17, 8014 BE Zwolle
Verpleeghuis Zonnehuis, Nijenhuislaan 175, 8043 WB Zwolle

Stations

Station Zwolle, Stationsplein 16, 8011 CW Zwolle
Station Apeldoorn, Stationsplein 8, 7311 NZ Apeldoorn

Centra

Centrum Diezerstraat
Zwolle Centrum Grote Markt Zwolle
Centrum Hofstraat, Hofstraat 1, 7311 KN Apeldoorn